

**ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ
ΕΞΟΧΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΛΛΟΥΣ**

Η περιοχή Αρίστης - Βίκου - Παπιγκού έχει χαρακτηριστεί από το κράτος «εξόχου φυσικού κάλλους».

Το ενδιαφέρον του όμως για την αξιοποίησή της περιορίστηκε μόνο στο χαρακτηρισμό.

Ο δρόμος Αρίστης - Παπιγκού δεν έχει ακόμη ασφαλτοστρωθεί στο μεγαλύτερο μέρος του.

Για το δρόμο Αρίστη - Βίκου από όπου ο επισκέπτης θα είχε την δυνατότητα να θαυμάσει την υπέροχη θέα του Βίκου, της Αστράκας, του Βοΐδομάτη κ.ά. δεν έχει διατεθεί πίστωση για τη σκυρόστρωσή του, ώστε οι επισκέπτες να μπορούν να κυκλοφορήσουν με τα αυτοκίνητά τους.

Δεν άρχισε η μελέτη για την Ένωση του Κεντρικού με το Δυτικό Ζαγόρι ή αντίστροφα. Αναγκάζεται ο επισκέπτης να πραγματοποιεί διαδρομή 30 χιλιομέτρων αντί των 2—3 χιλιομέτρων του προβλεπόμενου δρόμου Αρίστη Ελαφοτόπου.

Τόσο φοβερό είναι για τις δυνατότητες της Νομαρχίας η διάνοιξη του δρόμου για καλοκαιρινή έστω διαδρομή;

Όπως δεν έγινε καμιά ενέργεια για τη σύνδεση του δρόμου Καλπάκι - Αρίστη με το δρόμο Κονίτσας στη θέση ΒΙΓΛΑ - ΣΠΛΗΝΑ, μια απόσταση μερικών εκατοντάδων μέτρων, που θα εξυπηρετούσε και θα παρέσυρε ίσως τους διερχόμενους Μακεδόνες προς το Ζαγόρι και ταυτόχρονα θα βοηθούσε και τη δασική εκμετάλλευση της περιοχής.

Η ολοκλήρωση της παραπάνω αρτηρίας θα εξυπηρετούσε πολλαπλά την περιοχή αν ένα λεωφορείο του ΚΤΕΛ έκανε τη διαδρομή Ιωάννινα - Ασπράγγελοι - Πεδινά - Αρίστη - Κονίτσα.

ΑΠΟΨΕΙΣ

ες τους, είναι μια από τις αιτίες, που, γόνιμα, χωράφια μένουν ακαλιέργητα.

Για να μπορούν τώρα, που τα ζώα αντικατέστησαν τα αγροτικά ή επαγγελματικά αυτοκίνητα, να φθάνουν στα χωράφια τους, να τα καλλιεργούν και να μεταφέρουν τα προϊόντα του μόχθου τους. Πρέπει να γίνουν γεωργικοί δρόμοι στις παραγωγικές τοποθεσίες του Ζαγορίου, που, όπως είναι γνωστό, επιδοτούνται από διάφορα αναπτυξιακά ταμεία.

Την έλλειψη αυτή διαπιστώσαμε στην Αρίστη που όπως μας είπαν οι κάτοικοι στερούνται γεωργικών δρόμων.

Θέλουμε να μάθουμε και τις απόψεις της Γεωργικής Υπηρεσίας πάνω σ' αυτό το θέμα.

1984 ΚΑΙ ΧΩΡΙΣ ΝΕΡΟ

Ισότιμο μέλος των προηγμένων ευρωπαϊκών κρατών η χώρα μας και υπάρχουν ομάδες χωριών χωρίς ύδρευση.

Δισεκατομμύρια δαπανούνται από τον προϋπολογισμό των τριών τρισεκατομμυρίων για έργα βιτρίνας και έργα για άνετη και πολυτελή διαβίωση των αστών του κέντρου.

Δεν διατίθενται όμως 10 εκατομμύρια να αρχίσει το έργο της ύδρευσης 10 και περισσότερων χωριών του Κεντρικού και Δυτικού Ζαγορίου.

Δεν αρκεί το νερό στην περιοχή αυτή, που δεκάδες χιλιάδες επισκέπτονται τα χωριά για το κλίμα και τ' αξιοθέατά τους.

Πως θα λειτουργήσουν οι ξενώνες και τα ενοικιαζόμενα δωμάτια, που επιχορηγεί το κράτος, χωρίς νερό και πως θα προστατευθεί η υγεία των οικογενειών χωρίς χώρους καθαριότητας; Πως θα αναπτυχθεί η περιοχή που θα συμβάλει στη βιοτική και οικονομική ανάπτυξη των κατοίκων;

Ας ελπίσουμε πως θα υπάρξει τουλάχιστον ενδιαφέρον ώσπου να αρχίσει το έργο της ύδρευσης των 10 κοινοτήτων να διατεθούν μερικές δεκάδες χιλιάδες δραχμές από τη Νο-

μαρχία για την επισκευή του αντλητικού μηχανήματος και της πηγής στον κάμπο Σουδενών, που προμήθευε το νερό στα Άνω Πεδινά και θα μπορούσε να προμηθευτούν νερό και τα Κάτω Πεδινά.

Έχουν δίκιο οι κάτοικοι όταν μας είπαν: «Ποιος να νοιαστεί για μας αν κινδυνεύουμε από δηλητηρίαση; Οι αρμόδιοι ζουν καλά».

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ

Θάλεγε κανείς ότι το ΥΧΟΠ σαν απάντηση στο σημειώμα μας για τους παραδοσιακούς οικισμούς που γράψαμε τον προηγούμενο μήνα ανήγγειλε ότι από 1 Σεπτεμβρίου εγκαινιάζει «Ανοικτό διάλογο με τα λαό» για την «Πολεοδομική ανασυγκρότηση πόλεων και χωριών», για τις «οικοδομικές άδειες» κλπ.

Να αισιοδοξούμε ότι ο διάλογος θα φθάσει και στο Ζαγόρι; ή θα σταθεί όπως πάντα στις γειτονιές της Αθήνας.

ΙΕΡΑΡΧΗΣΗ

ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΕΡΓΩΝ

Με εγκύκλιό του ο κ. Νομάρχης ανακοινώνει ότι το Πρόγραμμα εκτελέσεως έργων του Νομού 1985 θα είναι αναπτυξιακό και αξιοκρατικό και ότι η ιεράρχησή του θα γίνει από το ύψος απόδοσης των έργων.

Αν επικρατήσει η παραπάνω ιεράρχηση στη χρηματοδότηση των έργων, τότε η συνέχιση της ασφαλτόστρωσης του δρόμου προς Γυφτόκαμπο - Βρυσόχωρι - Λάιστα πρέπει να είναι από τα πρώτα, αν όχι το πρώτο.

Ερευνήσαμε και δε βρήκαμε άλλη αρτηρία στο Νομό από τους δρόμους Γυφτόκαμπου, Βοβούσας, που να προσφέρει τόσα πολλά στην Εθνική Οικονομία.

Ενώ χιλιάδες κυβικά ξυλείας μεταφέρονται από τα δάση της περιοχής, εκατομμύρια δα-

πανούνται άσκοπα στη φθορά των αυτοκινήτων και τα καύσιμα στο γεμάτο λακούβες και βράχια δρόμο.

Η ασφαλτόστρωση του δρόμου προσφέρει πολλαπλό κέρδος τόσο από την εξοικονόμηση συναλλάγματος από τον περιορισμό, στο ελάχιστο, της φθοράς και κατανάλωσης καυσίμων των αυτοκινήτων, όσο και από τη δημιουργία ευκαιριών εργασίας στον επιχειρηματικό και τουριστικό τομέα, που σήμερα δεν είναι δυνατόν να δημιουργηθούν από την απαράδεκτη για την περιοχή κατάσταση του δρόμου.

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Στις επαφές μας με τους βουλευτές μας, τη Διοίκηση της Νομαρχίας και διοικητικούς παράγοντες τονίσαμε ότι η σύνθεση του Νομαρχιακού Συμβουλίου δεν υπηρετεί ούτε την αποκέντρωση ούτε την σωστή Διοίκηση της Επαρχίας.

Ο Νομός Ιωαννίνων χωρίζεται σε 4 επαρχίες:

- α) Επαρχία Δωδώνης, που καλύπτει το 66οο, περίπου, του Νομού και εκλέγει 2 Νομαρχιακούς Συμβούλους και
- 2) Επαρχίες Κονίτσης, Μετσόβου, Πωγωνίου, που εκλέγουν από 1 Νομ. Σύμβουλο.

Επαρχίες όπως το Ζαγόρι δεν εκπροσωπούνται στο Νομαρχιακό Συμβούλιο ούτε και είναι δυνατόν να εκπροσωπηθούν από τη μικρή δύναμη των ψήφων και που δυστυχώς διασπάται (το κόμμα παραπάνω από τα τοπικά συμφέροντα).

Η έλλειψη εκπροσώπησης έχει σαν επακόλουθο τα δίκαια και επείγοντα θέματα που απασχολούν το Ζαγόρι να παραμένουν στο χρονοντούλαπο, ενώ οι πιστώσεις διατίθενται προνομιακά αλλού.

Για να επιτελέσει την αποστολή του το Ν.Σ. και η Κυβέρνηση να κάνει πράξη την αποκέντρωση πρέπει τα μέλη του Ν.Σ. να αποτελούνται από εκπροσώπους όλων των επαρχιών για να προβάλλονται και υποστηρίζονται οι ανάγκες και τα προβλήματα της περιοχής τους.

Η ΖΑΓΟΡΙΣΙΑ ΓΥΝΑΙΚΑ και η αξία της προσφοράς της

Όταν τα ξημερώματα της 28ης Οκτωβρίου 1940 οι φασιστικές δυνάμεις του Μουσουλίνου εισέβαλαν στην πατρίδα μας, οι πιθανότητες για νικηφόρα αντίσταση του στρατού μας, ενάντια στην άρτια πολεμική μηχανή του εχθρού, ήταν ελάχιστες.

Τις πρώτες μέρες υπό την πίεση του άρτια εξοπλισμένου εχθρού οι δυνάμεις μας υποχωρούσαν σε νέες θέσεις. Μόνο στη Γραμπάλα και στον Αώο —θέσεις που βρίσκονται στο Ζαγόρι— οι στρατιώτες μας κράτησαν τις θέσεις τους,

Οφείλουμε να τιμήσουμε τη μνήμη, τη γιαγιά, την αδελφή, τη σύζυγο που οι περισσότερές τους χάθηκαν χωρίς να τιμηθούν όπως του αξίζε. Η ηρωική αυτή πράξη των συγχρόνων Ελληνίδων και η αξιολογη συμβολή τους στη Νίκη του 1940 δεν τιμήθηκε από την Πολιτεία και γρήγορα ξεχάστηκε.

Δικό μας χρέος να τιμήσου-

με την προσφορά τους, έστω και αργά, με ένα ΗΡΩΟ αντίδοιο της προσφοράς τους. Η Ιστορική και Λαογραφική Εταιρεία Ζαγορίου που ήταν φορέας θα ενεργήσει με ειδική Επιτροπή τον έρανο, πρέπει να παρουσιάσει έργο ή χρηματικό ποσό ίσο προς τη δαπάνη που αγάλματος.

Γι' αυτό απευθυνάμε και παρακαλέσαμε να μας στείλουν —όσοι έχουν τη δυνατότητα— έκτακτη εισφορά που δεν πρέπει να είναι μικρότερη από 3.000 δρχ. για την κατασκευή της βάσης του αγάλματος που η συνολική δαπάνη ξεπερνά το 1.500.000 δρχ.

Με τις χρηματικές εισφορές που λάβαμε και την τεχνική βοήθεια που μας παραιχώρησαν φίλοι του Ζαγορίου έγινε το μεγαλύτερο μέρος του έργου. Για την ολοκλήρωσή του που συμπεριλαμβάνεται και η οργάνωση του Μουσείου μένει να εξευρεθεί ποσό 350.000

πινάκας, ανάρτηση φωτογραφίας ή ανακήρυξη Δωρητών, Ευεργετών ή Μεγάλων Ευεργετών).

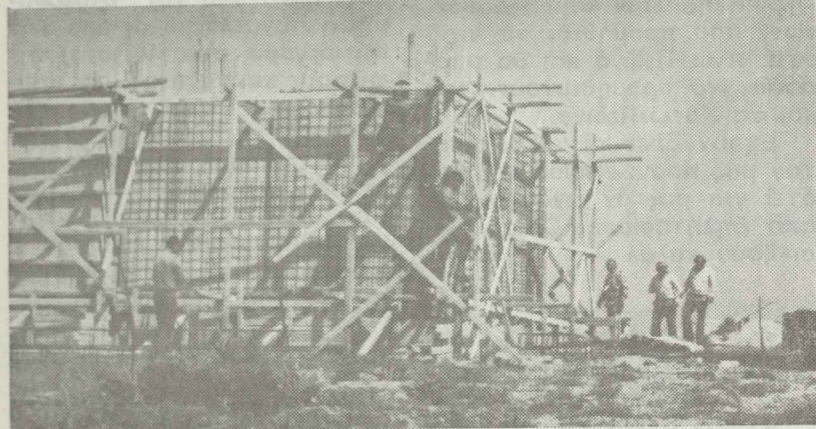
Όσοι προσφέρουν μικρότερα ποσά και θάνατι οι πομπές τα ονόματά τους θα καταχωρηθούν στο ειδικό χρυσόδοιο βιβλίο που θα βρίσκεται μόνομα στο Μουσείο.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

Για να πλουτίσουμε το Μουσείο πρέπει να βρεθούν τα αντικείμενα που θα έχουν σχέση με τη ζωή της Ζαγορίας Γυναίκας του '40.

● Αναφέρουμε ενδεικτικά μερικά:

- 1) Αυθεντική Ζαγορίσια φορεσιά.
- 2) Στόλη Έλληνα Στρατιώτη
- 3) Ο ατομικός οπλισμός του σ' όποια κατάσταση κι ο βρίσκεται, (τυφέκιον, σφαιρές, χειροβομβίδες κλπ).
- 4) Κράνος Έλληνα και Ιταλού στρατιώτη.
- 5) Κιβώτια μεταφοράς πολεμικού υλικού.

Η «σκαλωσιά» του κτιρίου για το Μουσείο

και απέκρουσαν, με επιτυχία, τις λυσώδεις επιθέσεις του εχθρού.

Πιστεύω και εγώ ότι η νίκη σφραγίζεται κατά μεγάλο ποσοστό και στις Ζαγορίσιες γυναίκες, που ατρόμητες, έτρεξαν να βρεθούν στο πλευρό των μαχητών.

Μέρα και νύχτα, με βροχή, παγωνιά και χιόνια, μετέφεραν στις πρώτες γραμμές πολεμοφόδια και τρόφιμα που τις πρώτες ημέρες ο στρατός μας εστερείτο. Πρόσφεραν τις πρώτες φοιήσεις στους τραυματίες και τους μετέφεραν στα σπίτια τους ή στο πλησιέστερο χειρουργείο.

Η αυτοθυσία τους αυτή μαζί με όσους άνδρες δεν είχαν στρατευθεί, χαλύβδωνε τη θέληση των ηρωικών πολεμιστών μας και την απόφασή τους να μην αφήσουν ούτε σπιθαμή εδάφους στον εχθρό.

Σε όσους δεν συμφωνούν ερωτώ. Γιατί κρατήθηκαν μόνον οι θέσεις στο Ζαγόρι και πουθενά αλλού; Ο διάλογος μπορεί να βοηθήσει.

Και ήταν τόσο σημαντική η πρώτη αυτή νίκη, που ήταν και η πρώτη νίκη των συμμαχικών δυνάμεων, ώστε έκρινε την τύχη της VIII Μεραρχίας. Εάν υποχωρούσαν οι δυνάμεις μας από τη Γραμπάλα ή τον Αώο οι Ιταλοί θα βρίσκονταν στα νώτα της Μεραρχίας που θάταν υποχρεωμένη να εγκαταλείπει το μέτωπο του Καλπακίου χωρίς καμμία πίεση από τους Ιταλούς.

με την προσφορά τους, έστω και αργά, με ένα ΗΡΩΟ αντίδοιο της προσφοράς τους.

Η Ιστορική και Λαογραφική Εταιρεία Ζαγορίου που ανέλαβε το βάρος της προσπάθειας, θα τιμήσει με τη σειρά της ανάλογα κάθε Ζαγορίσιο ή Ζαγορίσια που με την έκτακτη εισφορά τους θα συμβάλει στην ολοκλήρωση της πρώτης φάσης του ΗΡΩΟΥ, την κατασκευή ή της βάσης του αγάλματος, που θάνατι ο Τύμβος και το Μουσείο της Ζαγορίσις Γυναίκας.

Η Ζαγορίσια Ευποιία ας δείξει για μια φορά ακόμη την αξία και τη δυναμική της.

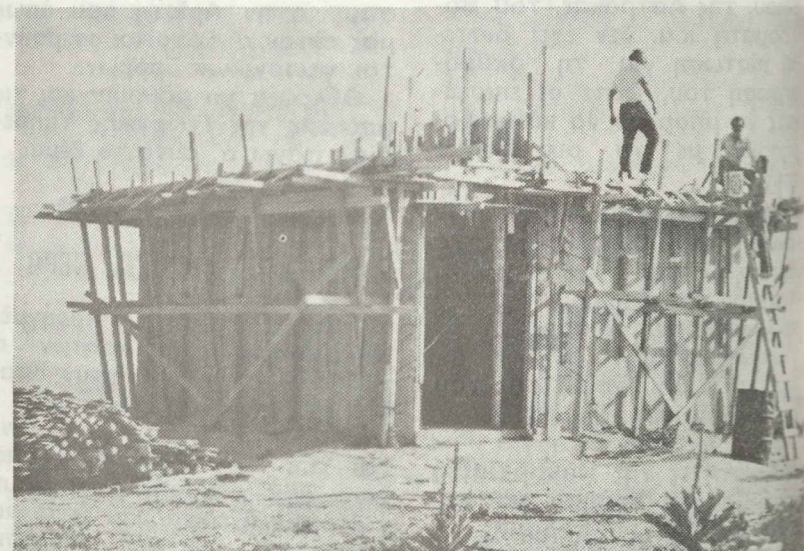
ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΗ:

Μας ερωτούν γιατί δεν δεχόμαστε ποσά μικρότερα των 3.000. Λάθος. Δεχόμαστε.

Το ξαναγράψαμε και το επαναλαμβάνουμε. Για τη χρηρήγηση αδειας Πανελληνίου Έρανου ο Νόμος προβλέπει ότι ο φορέας πρέπει να διαθέ-

Ο Στρατός πάντα πρώτος: Μεταφορά νερού

Βρέξιμο: Το μεγάλο πρόβλημα. Εθελοντές-Εθελόντριες καταδύονται όπως αναλυτικότερα γράψαμε στο φύλλο του Ιουλίου.

Δεν αποκλείεται βέβαια σε κανέναν να μας στείλει και μικρότερα ποσά μόνο που αιτιά θα καταχωρηθούν στο λογαριασμό του Έρανου και όχι της έκτασης εισφοράς που οι δωρητές θα τιμηθούν ανάλογα (ανάρτηση ονομαστικού

6) Βλήματα πυροβολικού

7) Φωτογραφίες, έγγραφα, οπικόμματα εφημερίδων που θα θυμίζουν την εποχή (θα φωτογραφηθούν και θα επιστραφούν υπεύθυνα χωρίς καμμία βλάβη).

8) Οικιακά σκεύη της εποχής με τα οποία οι Ζαγορίσιες μαγειρεύαν και προσέφεραν το φαγητό στους στρατιώτες.

9) Θα κατασκευαστεί φωτογραφία ή χάρτης πολεμικών επιχειρήσεων της περιοχής Ζαγορίου.

Πρέπει να βοηθήσουμε όλοι όσοι μπορούμε να βρεθούν τα παραπάνω αντικείμενα να σπουδίσουμε το Μουσείο που θάνατι και η βίβρινα του Ζαγορίου.

Κάθε αντικείμενο θα φέρει το όνομα του δωρητή.

Ιστορικά σημειώματα

Υπό Νέγα

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΣΑΧΙΝΗΣ ό Έθνομάρτυρας

(ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΜΑΝΘΟΥ Κ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ)

«Μεγάδες το ιστορικό χωριό του Ζαγορίου»

Ο Χριστόδουλος Σαχίνης καταγόταν από τους Νεγάδες.

Ο παππούς του, Χριστόδουλος κι αυτός καλούμενος, κατά τον Αύγουστο του 1854, σκοτώθηκε από τους Τούρκους κοντά στο Αϊδίν της Σμύρνης υπερασπιζόμενος την εικόνα της Θεομήτορος. Ο πατέρας του Γεώργιος πήρε γυναίκα της Ευγενείας. Αυτός το 1874 έτρεψε σε άτακτη φυγή κάποιον αρβανίτη οπλοφόρο, που θέλησε να υβρίσει το ελληνικό καπέλλο του φορούσε.

Χριστόδουλος ό Έθνομάρτυρας. Αυτός υπήρξε άδαλος και άγιος Έλληνας. Αφού μεγάλωσε, ταξίδεψε σε πολλά μέρη, σε όλες τις πόλεις τις υπηρέσεις του προσέφερε. Λίγο μετά τους Βαλκανικούς πολέμους διορίστηκε υπάλληλος στο Προξενείο του Δεδεαγιάτς (Κιόφουροπούλεως), όπου τόσο πολύ ενιστήθηκε η αρετή του και η αγάπη του φιλοπατρία, γνωρίστηκε δε και η αυταπάρνησή του. Όταν αρρώστησε, όχι μόνο τον αγάπησαν, αλλά και το ένεπιστεύσαν και τα όφυστα και τιμιωφέστατα έθνητικά συμφέροντα, για τα όποια είχε ποιότητα αυταπάρνηση και τοσοῦτο ζήλο, ώστε δεν φείστηκε ούτε στο έαυτο του, ούτε της οικογενείας του, αλλά προτίμησε τον δι' αγάπης θάνατο, παρά να προδώσει την πατρίδα του. «Ο Χριστόδουλος ήτο προσκολλημένος με μόρφωση άρτια, τα πνευματικά του προσόντα του παρέφην να αναδειχθή ταχέως και να προσληφθή στο διπλωματικό έργο του Κράτους, έπιτελών συνάμα και χρέη διειρημένως διαφόρων κειμένων.

Κατά τον Πρώτο Παγκόσμιο πόλεμο υπηρέτησε στο Έλληνικό Προξενείο Δεδεαγιάτς, όλλ' επειδή η περιοχή αυτή θεωρήθηκε πολεμική μεταφέρθηκαν τα όρχεια στην Εάνη, όλλα λίγους μήνες πρό της απόληξης των Γερμανο - Βουλγάρων στην Ανατολική Μακεδονία θεωρήθηκε και η Εάνη ως πολεμική περιοχή και τα όρχεια μεταφέρθησαν στη Δράμα, όπου ήλθαν και ό Πρόξενος και ό Σαχίνης. Αφού ό

από τα μέρη καταλήφθηκαν από τους Γερμανοβουλγάρους την 16 Σεπτεμβρίου 1916 ό Χριστόδουλος συνέληφθη από τους Βουλγάρους και κάποιον όλλο κι' έφυλακίστηκαν. Στη φυλακήν υπέστησαν τα πάντοτε στερήσεις, πείνα και ξύλο.

«Ο Σαχίνης ανακήρυξε, γιατί κατηγορήθηκε για εσχάτη προδοσία θεωρήθηκε ως κατάνασκος. Αλλά μετά δώδεκα ήμέρες απολύθηκε. Η κατηγορία ήταν άσπίρηκτη και διότι ό Σαχίνης ως πρόξενικός υπάλληλος είχεν ειλικινή άσυστία και προστατευόταν από τους κανόνες του Διεθνούς Δικαίου περί διπλωματικής άσυλίας. Βγήκε από τη φυλακήν πολύ καταβεβλημένος, όλλα παρηρσολουθεότο. «Ο φίλος του Πασαπαράς που είχε συλληφθή κι' αυτός, τον προσέτρπε να φύγουν, όλλ' ήρνήθηκε γιατί απέκλειε μελλοντική ενόχληση, καθόσον δεν θά είχαν παύσει για να τον κατηγορήσουν και πάλιν. Αλλά συλλαμβάνεται

και πάλιν έξ αιτίας μιας επιστολής, που θρήθηκε στον Κεσανινώτη, που πείστηκε από τους Τούρκους στη Μαντίσα της Δράμας. Αυτός πέταξε από τό άεροπλάνο, με άλεξήπτωτο κατέστρεψε όλα τα όλλα σκεύη και μόνο την επιστολή έέχασε να καταστρέψη. Παραδόθηκε στην επιστολή από τους Τούρκους στους Βουλγάρους. Η επιστολή ήτο διαβρωμένη και προέρχονταν από τό Συνταγματάρχη του ίππικού

«Ανακρίσεις πιστευτικά, συλλαμβάνονται ό Σαχίνης και ό Πασαπαράς και φυλακίζονται - φρικώδη βασανιστήρια, πείνα, ξύλο. Ρωτή-

θηκε σχετικά ό Σαχίνης κι απάντησε ότι δεν είναι δυνατόν να τον κατηγορούν για κατάνασκία, επειδή άπεστάλη επιστολή από άνθρωπο, χωρίς να προηγηθή συνεννόηση και τό σπουδαιότερον δεν ήξερε και αυτό τό περιεχόμενον μετά ταύτα δε άπομονώθηκαν.

Περατώθηκαν οι ανακρίσεις για την ύπόθεση της επιστολής και την 7 Ιανουαρίου 1917 ό Πασαπαράς άπαλλάχθηκε κι ό Σαχίνης και Κεσανινώτης παραπέμφθηκαν στο Στρατοδικείο.

«Ο Ανόνημος που γράφει στον «Ηπειρωτικόν Άγώνα τό 1930 για τον Σαχίνη, αναφέρει ότι κατά τό 1925 συνάκτισε σε μια διάλεξη στον «Παρνασσόν ένα Βούλγαρο, που ήταν Στρατοδίκης και τό είπε τα έξής σχετικά με τη καταδίκη του Σαχίνη.

«Υπήρξε όσα κατά την εποχήν της καταλήψεως εις την Μεραρχίαν Αιγίου ως έφεδρος άξιωματικός και διετάχθην κατά τον μήνα Ιανουάριον 1917 να λάβω μέρος ως στρατοδίκης εις μίαν ύπόθεσιν κατάνασκειας. Έπρόκειτο περί του πρόξενικού υπαλλήλου Σαχίνη και ένός όλλου συλληφθέντος καθ' ήν στιγμήν τον άφησαν άεροπλάνον εις την πεδιάδα της Δράμας καμίζων επιστολήν προς τον Σαχίνη και δύο περιστρεφάς. Το Στρατοδικείον ήτο πενταμελές, παρίστατο θμως ως παρατηρητής, όλλα και' ούσαν ως άμπευστής των άποφάσεων όπως συνέβαινε διά τοιαύτους είδους ύποθέσεις, άντιπρόσωπος του Μακεδονικού Κομιτάτου.

Η διαδικασία υπήρξε σύντομος καθ' όσον διά τον κομιστήν της επιστολής ή πράξις ήτο άποδοδετημένη όσον άπορα διά δε τον Σαχίνη είχε δημιουργηθή δυσχερής άγίαστραφα λόγω της δράσεώς του ως πρόξενικού υπαλλήλου όλλα και της πρώτης συλληψέως του. Το ότι δεν υπήρχε προαινενοήσις με τον άποστολέα κάποιον Συνταγματάρχην της Θεσσαλονίκης και ότι ή επιστολή έστάλη διότι εγνωρίζεν ότι ούτος είχεν άπολυθη εις Δράμαν τά έδέχθη τό Δικαστήριον με μερικάς επιφυλάξεις όλλ' ήτο τοιαύτη ή ψυχολογία των στρατιωτικών τότε, ώστε μόνον ένα άκατον μιλιταρισμόν είαιον, ήμπερούσε να διακρίνη κανείς. Εύθύς έξ άρχής διετέθην εύμενός ύπερ των κατηγορουμένων κατορθώσας να συμπαρασύρω και ένα των συναδέλφων μου, καταλήξαντες εις την άπόφασιν να μετακώσωμεν μίαν τυχόν εις θάνατον καταδίκην, δεχόμενοι την ποινήν των έσοδίων δεσμών.

Ο ρόλος του Δανιήλωφ

...όλλα σας επαναλαμβάνω και πάλιν ότι ή άπόφασις ήτο τοιαύτη, ώστε εύρισκόμεθα εν αδυναμία να κάμωμεν την πρότασιν καθ' όσον ή ψηφοφορία έγένετο φαρερά. Σπουδαιότερον ίνα μη είπω τον κυριώτερον ρόλον κατά την όικην έκείνην έπαιξεν από τα παρασκήνια ό ύπερσπιστής του στρατηγού Δάνεφ άνθ) γός Δανιήλωφ, ό όποιος μετεχειρίσθη άρκετά μέσα διά να καταδικασθώ εις θάνατον...

Κατά την ύπολογισήν του ό άεροπόρος κατάνασκος αναφέρει ότι έπιτελει ύπερσπίαν την έπίσημ άνέλαβε να φέρη εις πέρας τις στρατιωτικές. Με τον Σαχίνη έσχετίζετο πρό της καταλήψεως των μερών και εις ούδεμίαν άπαφήν με αυτόν είχεν έλθει διότι συνέληφθη άμέσως...

τι έπέλογηθη ό Σαχίνης

...Από την πρώτη στιγμήν της διαδικασίας άμφοτεροί οι κατηγορούμενοι είχον άμφισβητόν τό ήθικόν των παρά την καταβεβλημένην δύστυχον από τάς κακουχίας εις τάς φυλακάς. Έκείνη και ό Σαχίνης ή άπολογηθή ήρχισεν όμιλών επί ήμβλειαν όραν περίπου άκτιρούων την κατηγορίαν ως άσπίρηκτον, διότι, ως έλεγε δεν είναι δυνατόν να έχη εύθύνας δι' όσας επιστολάς του άποσταλέσαν, πολύ δε περισσότερο όταν αυτά δεν προέρχονταν εις γνώσιν του, ούτε και προέθη εις ούδεμίαν πράξιν, όλλ' έκείνα τά σημεία της άπολογίας του τά όποια έκαμώσ αίσθησιν εις τό Στρατοδικείον και δεν ήμπερυν να λημονήσω ήταν όταν έλεγε με τόσον χρεμωτόν, «δεν σας άναγνωρίζω τό δικαίωμα να με δικάζετε, ή διότις μου ως πρόξενικού υπαλλήλου μου παρέγει τό δικαίωμα να πληροφορώ να ενεργώ την έπικρασίαν μου, έξ όλλου και ως άπλοός πώκτης έχω τό δικαίωμα να ενεργώ — παρ' όλον ότι είμαι ξένος την επιστολήν — και να πληροφορώ την Πολιτείαν μου, της όποιάς ή έδαφική κυριαρχία επεκτείνεται εις όλην την Άν. Μακεδονίαν εις την όποιαν σας διακηρύττετε ότι φιλικώς εισήλθατε...

Τό Στρατοδικείον μετά όλοήμερον σύσκεψιν έέδωκε την άπόφασιν του διά μεν τον Σαχίνη εις τον δι' άρχόντης θάνατον διά δε τον άεροπόρον την ποινήν των 8 έτών ελευτην, θεωρηθέντος ως στρατιωτι-

● Συνέχεια στη σελίδα 6

«ΖΑΓΟΡΙ '84»

Στις 12 Αυγούστου ολοκληρώθηκε στους Κήπους το τριήμερο παραδοσιακών Ζαγορησιων χορών που οργανώσαν οι εκπαιδευτικοί σύλλογοι Ασπραγγέλων, Τσπελόβου και Κήπων.

Η προσπάθεια των συλλόγων στέφθηκε από πλήρη επιτυχία καθώς η συμμετοχή των χωριών του Ζαγοριού ήταν αθρόα.

Δεκατρία χωριά με σάρβα

ΚΑΠΕΣΟΒΟ: Ζαγορησιες με στολές γυναικείες μα χορευτικά συγκροτήματα έδωσαν το παρόν στην πρόσκληση για αναβίωση της παράδοσης και συνανδάλωση και σύμφιξη των σχέσεων των χωριών του Ζαγοριού.

Η πρωτοβουλία και η δέξα του φεστιβάλ αυτού ξεκίνησε περίου από τον εκπαιδευτικό σύλλογο Κήπων και αποτέλεσε την αφετηρία και το κέντρο για τη φετινή επιτυχία.

Πέριου είχαν λάβει μέρος 7 χωριά. Φέτος συμμετείχαν τα χορευτικά συγκροτήματα από τα χωριά:

Ασπράγγελοι, Βίτσα, Βοβούσα, Δίκωφο, Ελαφότοπο, Καπέσοβο, Κήποι, Κουκούλι, Λεπτοκαριά, Μηλιωτάδες, Πάπικο, Σκαμνέλι, Τσπελόβο.

Η εφημερίδα μας για να τιμήσει τους νέους δημοσιεύει τα ονόματά τους. Ελάχιστη προσφορά

- 1. Ασπράγγελοι**
Ευθαλία Τάγκα, Δήμητρα Τάγκα, Ευθαλία Παπαγεωργίου, Μαρία Γάκου, Βούλα Γάκου, Βίκυ Παπάζογλου, Ανθούλα Κομτσάικα, Σεβαστή Νάτσα, Ξανοφών Παπαζογλου, Κώστας Καρβούνης, Σοφία Τράχη.
- 2. Βίτσα**
Ντίνα Τσουμάνη, Κική Παπαχρήστου, Αγνή Μπουμπέλη, Σοφία Βραδέκη, Έφη Παπαχρήστου, Μαρίνα Χαρίση, Ευγενία Βραδέκη, Ιππολύτη Κόντου, Κατερίνα Παπαχρήστου, Έφη Παλιότσου, Κατερίνα Σπύρου, Ιφγένεια Γεραντζιώτη.
- 3. Βωβούσα**
Ζήσης Δήμου, Νίκος Δήμου, Χαράλαμπος Δήμου, Βασίλειος Νόλας, Κωνσταντίνος Βότσιας, Αγγελική Δήμου, Αγγελική Ζήτη, Ελεονώρα Χατζή, Κατερίνα Νόλα, Ευγενία Βραζιτούλη.
- 4. Δίκωφο**
Στέφανος Τσής, Δημήτριος Τσής,

Ανατέλλοντες χορευτικοί αστέρες από το Δίκωφο

Τι να πρωτοθαυμάσει κανείς! Το χορευτικό συγκρότημα από το Καπέσοβο με το παλιό Καπέσοβικο τραγούδι, τα εφταλιρίτικα συγκρούνα από τον Ελαφότοπο, τη λεβεντιά των χορευτών από τη Βωβούσα, το Τσπελόβο, το Κουκούλι, τον καταπληκτικό μικρό «Καλαντζή» από το Δίκωφο ή το χορευτικό συγκρότημα από τους Μηλιωτάδες που έγιναν δεκτοί με αγάπη και ενθουσιασμό από τον κόσμο.

Για τα «Τακουτσια» βέβαια είναι περυσινή οποιαδήποτε επευφημία. Καταξιωμένο συγκρότημα στη συνείδηση όλων μας επιβεβαίωσε για άλλη μια φορά τη φήμη του.

Η άρτια οργάνωση, παρ' όλες τις τεράστιες δυσκολίες που αντιμετώπισε η οργανωτική επιτροπή καθώς ο χώρος είχε κατακλυστεί από όρθιους και καθισμένους, αξίζει τα συγχαρητήριά μας.

Άξιοι συγχαρητηρίων και οι τρεις εκπαιδευτικοί σύλλογοι για τους κόπους που κατέβαλαν τα μέλη τους

μα και οι οργανωτές τους που αγκάλιασαν το θεσμό με τόσο ενθουσιασμό, που μόχθησαν να εξασφαλίσουν τις πολυτιμες και δεσμευτες φορεσιές και που παρουσίασαν με τόσο αρτιότητα τους πολυτιμους χορούς των χωριών μας.

Οι εκδηλώσεις χωρίς αποστάσεις σταθμό στην πολιτιστική ιστορία του Ζαγοριού.

Πέρα από την αναβίωση των παραδοσιακών τραγουδιών και χορών την παρουσίαση των πολυτιμων στολών όχι ως μουσειακά αντικείμενα αλλά ως οργανική παρουσία στην όλη εκδήλωση, πέρα από τη συνδελφωση και σύμπνοια όλων των χωριών, έφεραν στο φως ένα σημαντικό γεγονός: ότι το Ζαγόρι δεν πέρασε. Οι νέοι των χωριών μας που είναι οι φυσικοί δάκτες της βιολύτης Ζαγορησίας κληρονομιάς ποδεικνύονται ενσυνείδητοι φίλοι και συνεχιστές της.

Με τέτοια γερά στηρίγματα το Ζαγόρι δεν κινδυνεύει να ορθώσει

ΒΟΒΟΥΣΑ: Οι χορευτικοί αδελφοί που τα χρήματα που ξόδεψαν για να οργανώσουν ένα τέτοιο θέαμα. Ωστόσο, αξιότερα συγχαρητηρίων είναι τα μέλη των χορευτικών συγκροτημάτων που ζοδεψαν για να οργανώσουν ένα τέτοιο θέαμα.

- 5. Ελαφότοπος**
Εύη Ζινδρλή, Τζένη Ζινδρλή, Αγνή Καρπούζη, Ευτέρπη Καρπούζη, Νάντια Κικοπούλου, Θέα Ματσούλη, Άννα Σακελλαρίου, Ελένη Τζόκα.
- 6. Καπέσοβο**
Άνα Βαρζώικα - Ντιναλέξη, Θουκυδίδης Παπαγεωργίου, Οδυσσεύς Τόλογλου, Βασίλειος Δαλκαβούκης, Θωμάς Ράπτης, Ηλίας Ράπτης, Δημήτριος Ράπτης, Βικτωρία Ζούκη, Ανδρόνικη Ζούκη, Αναστασία Βασιδίου, Χρυσούλα Βλάχου, Ελένη Τζώφου.
- 7. Κήποι**
Μάγδα Κιάκου, Γεωργία Κιάκου, Ελευθερία Κιάκου, Νίκη Γεωργίου, Κλαίρη Σωτηροπούλου, Ιωάννη Γκρουϊδη, Ευδοξία Τσεργιάλη, Ρούλα Παπά, Βασίλεια Κατσαβιά.
- 8. Κουκούλι**
Ανδρέας Τσουμάνης, Γιώργος Τσουμάνης, Χρήστος Τσουμάνης, Βασιλική Τσουμάνη, Χρήστος Τάγκας, Ελένη Τάγκα, Μιράντα Τάγκα, Νίκος Κοντοδήμος, Βασιλική Μακρή, Δημήτρα Μακρή, Ευγενία Νανιόλη, Κώστας Τάγκας.
- 9. Λεπτοκαριά**
Βικτωρία Γκαγκιπούλου, Σοφία Ράπτη, Ευανθία Παϊπέτη, Μαρίνα Μητσιμάρη, Ευθαλία Μητσιμάρη, Αρετή Κατσούπη, Ανδριάντα Παπαδοπούλου, Φιλώ Αρμένη, Πολυξένη Τζιώρα.
- 10. Μηλιωτάδες**
Βάσω Μπαζαλέκου, Ντίνα Μπαζαλέκου, Σοφία Οικονόμου, Γλυκερία Νικολού, Γιαννούλα Μπαζαλέκου, Ε-

Πολιτιστικές Εκδηλώσεις

Εκτός από τις ώρες δουλειάς οι νέοι και οι κάτοικοι παρηκολούθησαν ομιλίες για τοπικά θέματα, προβολές κινηματογραφικών έργων, θεατρικές παραστάσεις από το Δημοτικό θέατρο και το θεατρικό εργαστήρι, τις εκδηλώσεις παραδοσιακών χορών, που οργάνωσαν οι πολιτιστικοί μας σύλλογοι, παράσταση θεάτρου σκιών (Καραγκόζη) αυτό θάταν προτιμότερο να μην ξαναεπιληφθεί. Συμμετείχαν στο πανηγύ-

Χορευτριες από των νέων με τους κατοίκους — τις Μηλιωτάδες

ρι των Φραγκάδων και με ειδικές εκδρομές γνώρισαν το Ανατολικό Κεντρικό και Δυτικό Ζαγόρι.

Δύο δε απογεύματα πραγματοποιήθηκε συγκέντρωση προέδρων κοινοτήτων και συμπατριωτών για να συζητηθεί το θέμα της επανειληφθής γίγας της Ελεγχόμενης Κυνηγετικής Περιοχής Ζαγοριού και να παρουσιαστεί από τον ειδικό συνεργάτη του Υπουργείου Γεωργίας κ. Γ. Μπουζιούκο το Πρόγραμμα Ανάπτυξης για το Ζαγόρι, που το ύψος της δαπάνης για την προσεχή βετία ανέρχεται σε 3,5 δισεκατομμύρια δραχμές.

Στα επόμενα φύλλα της εφημερίδας μας θα δημοσιεύσουμε ένα πρόγραμμα που η σύνταξη του στοίχισε 200 εκατομμύρια δραχμές και χρηματοδοτήθηκε από το FAO.

- 11. Τακουτσια**
Λίτσα Παπατόλη, Βικτωρία Παπαζώη.
- 12. Πάπικο**
Ανδρέας Τσουμάνης, Βλάσης Παπαδοπούλου, Γλυκερία Χριστοδούλου, Αρετή Χριστοδούλου, Δημήτρα Χριστοδούλου, Κλεονίκη Παπαδοπούλου, Τσος Τσουμάνης, Γλυκερία Παπαδοπούλου, Αποστολία Παπατοπούλου.
- 13. Τσπελόβο**
Τάσιος Ντάφλος, Νίκος Κώστας, Τάσιος Τσουμάνης, Γιάννης Γιαννακόπουλος, Θωμάς Βούρβος, Φωτεινή Βούρβου, Αγγελική Βούρβου, Ουρανία Δούβαλη, Αφροδίτη Γκούρη, Ν. Κωλέττα Γκούρη, Τερωχόρη Δεληγιάννη, Ανδρομάχη Δούβαλη.

5ο ΑΝΟΙΧΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Στη γενική ανασκόπηση του έργου που πραγματοποιήθηκε στην αποχαιρετιστήριο εκδήλωση στο Πνευματικό Κέντρο Φραγκάδων, ύστερα από την πλούσια καταποικιστική ομιλία για τη συμβολή της ΕΟΚ στις πολιτιστικές δραστηριότητες της χώρας μας του καθηγητή Ι. Σιώτη, διευθυντού του Γραφείου Αθηνών της επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, μίλησαν οι επικεφαλής των ομάδων και παρουσίασαν το έργο τους.

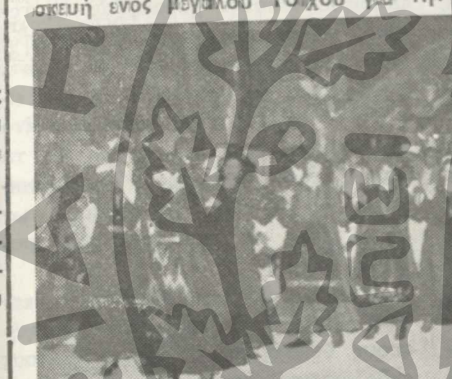

Τα «ΤΑΚΟΥΤΣΙΑ»: Το καταξιωμένο συγκρότημα των θέσεων εργασίας.

Ο πρόεδρος της Κοινότητας κ. Ι. Καλύβας που κατέβαλε κάθε προσπάθεια για την επιτυχία του Ανοιχτού Σχολείου σε σύντομη ομιλία του ευχαρίστησε τη Δ/ση του ΚΕΖ και τους μαθητές τον Αν. Σχολείου για την άφιξη δεξαμενής του.

Το 5ο Ανοιχτό Σχολείο έκλεισε με παραδοσιακό γλέντι, που κράτησε ως τις πρώινες ώρες με τη συμμετοχή των νέων του ΚΕΖ, των κατοίκων και του μουσικού συγκροτήματος Μπέλας από τη Λεπτοκαριά.

Πέτυχε φέτος ο στόχος του ΚΕΖ που έχει σα στρατηγική να αναπτύσει την πρωτοβουλία και να κεντρίσει το ενδιαφέρον σε κοινωνικά και

ΒΙΤΣΑ: Το πολυπληθέστερο συγκρότημα αντιστήριξη περιοχής και πολλών πνευματικά προβλήματα. Να δημιουργήσει καλύτερη γνώση στη διαβίωση και διατροφή των κατοίκων και να βοηθήσει να αναπτύξουν ο κάτοικος μόνοι τους δραστηριότητες.

Μόνο απογοητευτικό σημείο η απουσία από τις εκδηλώσεις του κ. Νομάρχου ή κάποιου εκπροσώπου Αρχής παρά τις προσκλήσεις του ΚΕΖ.

Οι τρεις από τους ιδίους στο εργαστήρι του καλλιτέχνη ασκηματογράφου Δημ. Φ. Τζιαφλίδη, Υφαντά που υφάνθησαν στον αργαλειό με τη δασκαλία της Ανδριανής Παπαβασιλείου από τη Λεπτοκαριά. Από τις φωτογραφίες φάνηκε το έργο όλων σχοληθέντων, από την καθοδήγηση των τεχνιτών Στέφανου Φανίκα και Κων/νου Βατράκη με την κατασκευή ενός μεγάλου τοίχου για την

Το Ζαγόρι μας για να τιμήσει τους νέους δημοσιεύει τα ονόματά τους. Ελάχιστη προσφορά

Η αντιστήριξη περιοχής και πολλών πνευματικά προβλήματα. Να δημιουργήσει καλύτερη γνώση στη διαβίωση και διατροφή των κατοίκων και να βοηθήσει να αναπτύξουν ο κάτοικος μόνοι τους δραστηριότητες.

Μόνο απογοητευτικό σημείο η απουσία από τις εκδηλώσεις του κ. Νομάρχου ή κάποιου εκπροσώπου Αρχής παρά τις προσκλήσεις του ΚΕΖ.

ΣΥΜΜΙΚΤΑ

α) Χρήσιμα στοιχεία. Ο κ. Άγγελος Κίτσος είχε την εμπνευση να φωτιστήσει τον «Εκλογικό κατάλογο της Επαρχίας Ιωαννίνων - χωρίων Δοβρά Ζαγορίου» του 1920 και να μου τον ταχυδρομήσει από την Αθήνα όπου διακοινοί. Του οφείλω χάρτες από κάτι τέτοια «ψυχρά» χαρτιά μπορεί να οδηγηθούμε σε άσφαλτα —ή περίπου άσφαλτα— συμπεράσματα για τη Ζαγορία κοινωνία κατά την εποχή που αυτά αναφέρονται. Από τη μελέτη των στοιχείων της ισθής «Επαγγέλματα» του Καταλόγου, παρουσιάζεται, το εξής στοιχείο, καταληκτικό για τον αναγνώστη που δε γνωρίζει την περιοχή μας. Στους 235 ψηφοφόρους ηλικίας από 23 ετών και πάνω που αναγράφει ο κατάλογος, ούτε ένας δεν σημειώνεται με το επάγγελμα γεωργός». Βέβαια οι 16 άντρες που δηλώνονται σαν εργάτες, ασφαλώς είχαν ως κύριο πρόσδο τους το μεροκάματο του αγροτοεργάτη. Σ' αυτούς πρέπει να προστεθούν και οι πέντε «οργανο-

λόπουλοι». Από δύο: κουρείς, ξυλουργοί, Δημ. υπάλληλοι, αργυραμοιβοί, τραπεζίτες, δάσκαλοι. Από τρεις: αγροφύλακες και μάγειροι. Τέσσερις κερείς, πέντε γαστροί και δέκα ξενοδοχοί. Οι υπόλοιποι αναφέρονται στον κατάλογο φανερόν τον ανδρικό πληθυσμό της Δοβράς σε υψηλότατο σημείο αστικοποιημένο. Στη στήλη «Ηλικία», ο μισός και πλέον ψηφοφόρος φέρονται πάνω από 40 ετών. Αυτό νομίζω πως είναι σοβαρό στοιχείο για να υπολογιστούν τα επαγγέλματα των Δοβριανών και κατά το τελευταίο τέταρτο του περασμένου αιώνα με και οι άρρενες ταξιδεύονταν τότε σχεδόν πασιδί.

Του Φρ. Τζιόβα

παίκτες» όπως αναφέρονται. Το ίδιο παρατηρείται και στον τομέα της κτηνοτροφίας όπου δηλώνονται τρεις ποιμένες και τρεις κτηνοτρόφοι. Πρέπει να σημειωθεί πως η Δοβρά ήταν από τα παραγωγικότερα χωριά μας σε γεωργοκτηνοτροφικά προϊόντα και ο σημαντικότερος εκτός περιοχής της που εκαιλιεργούντο ήταν όχι μονάχα κατά τα τρία τέταρτα απομακρυσμένες, μα και σε πολύ διαφορετικό υψόμετρο από τον ορισμό, κάτι δηλ. που πρόσθετε πολλή κόπια. Λοιπόν βγαίνει το συμπέρασμα, όχι πως μόνο από μνήμες γερόντων και δηγήσεις, μα από το απλό κοίταγμα των αριθμών, πως η γεωργοκτηνοτροφία του χωριού ήταν μέλημα μόνο των γυναικών.

Από την ίδια στήλη —όσο και να της αμφισβητήσουμε την πλήρη αντικειμενικότητα— εξάγεται και άλλο σημαντικό συμπέρασμα, γνωστό μεν γιατί αναφέρεται και στο βιβλίο «Χρονικό της Δοβράς» αλλά δεν υπολογίζονταν η έκτασή του. Πρόκειται για τα αστικά επαγγέλματα που κατακλύζουν τη στήλη. Αρκεί να προσεχθεί πως 57 άντρες δηλώνονται έμποροι, 41 αρτοποιοί, 16 κτηματίες, 13 παντοπώλες, και 21 υπάλληλοι (όχι του δημοσίου, γιατί οι εκλογικοί κατάλογοι, αν αφαιρεθεί και ο χρόνος που απαιτήθηκε για να συνταχθούν, απέχουν χρονικά ελάχιστα από την απελευθέρωση του τόπου). Αναφέρονται από ένας: Καπελώλης, ενωμοτάρχης, κρεοπώλης, οινονευματοποιός, τηλεγραφήτης, ζιέμπορος, ράφτης, σιδηρουργός, υποδηματοποιός, σαγματοπός, βιβλιοπώλης, κτίστης, Βουλευτής (πρόκειται για τον Κ.Δ. Μα-

τη, Φιλολόγου από τη Βίτσα που χρησιμοποιούσε και το ψευδώνυμο «Μούντζοφλος». Σε μελέτημά του, λοιπόν, με τίτλο «Περί Ζαγορίου» δημοσιευμένο στον Γ' τόμο του περιοδικού «Χρυσάλλης» (φυλλάδιο 72, 30 Δεκεμβρίου 1865, σελ. 729), αναφέρεται και στα φορέματα των Ζαγοριανών σημειώνοντας τα εξής: «Εγχώριος ένδυμασία ίνε ποδήρης Άσσανή έσθηής (ντλαιμάς) μετά επενδύτου ασηρώτου οίον χλαίνης ένδοθεν ως επί του πλείστον κροκωτού. χρώματος μέλανος και είς όλίγα χωρία λευκού (φλοκοτό φλοκάτα) κάλυμμα τής κεφαλής τουρκικός πύλος (φέσι) καθόσον δε συμμορφώνεται έκάσποτε με τάς επκρατούσας είς έκάστην πόλιν, ένθα ταξειδεύουσιν, ένδυμασίας μεταβάλλουσι τήν έχώριον, ήτις θέλει έκλείψει τάχουν».

της περιοχής) θα προτιμούν; Όσο για το «αυθεντικό» και το «πρωτό» είναι μια άλλη ιστορία.

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ: Θεομά συγχωρηρία στην ανεψιά μου Χαριτή Ν. Σέτζη που πέρασε στην Παδαμική Ακαδημία.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ...

Η χωρική μας Πίπισσα Κοσμά - Ζορμπά, γόνος των αρχοντικών οικογενειών, Κοσμά από το Τσαβόβο και Λαμπριόδη από τ' Απυλίου Σουδενά, τζιάντας τη μνήμη των γονέων και παππούδων της, έστειλε μια σειρά βιβλία, για χρήση των μεθ'έν των Εκπαδευτηρίων μας. Την ευχαριστούμε μ' όλη μας την καρδιά, πρώτα γιατί δεν έλασε την επαφή με τις ρίζες της και δεύτερα για την τόσο ευγενική δωρεά της.

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΣΑΧΙΝΗΣ

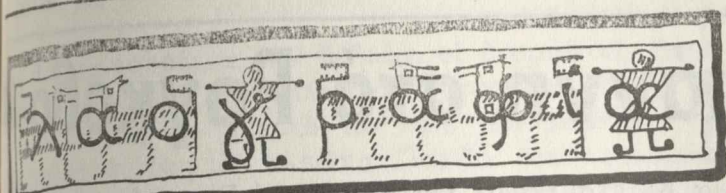
● ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠ' ΤΗΝ 3η ΣΕΛ.

Μετά την απόφαση ο Σαχίνης εξήγησεν όπως έφεσβάλλη αυτή ένόπιον αυτής τής Κυβερνήσεως υπό τύπον διαμαρτυρίας. Τούτο έβλεπε το δικαστήριον και δι' αυτό έμεσολάβησεν άρκετός χρόνος μέχρι τής έκτελέσεως αυτού. Τήν 12 Ιουνίου 1917 μεταφέρθηκε στην πόλιν τής Δράμας ο Βούλγαρος επί κεφαλής του άποστατήματος άξιωματικός δίνει διαταγές κι' ένας γύφτος δένει το σχοινί στον άθρο λαβή του Σαχίνη, ενώ βουλγαρικά άεροπλάνα πετούν για ν' απολαύσουν το θέαμα, ο Σαχίνης ανεβαίνει στο τραπέζι, κυττάζει γύρω και φωνάζει: «Κακοδργόι, έτι μου σκοτώστε με, πεθαίνω με χαρά γιατί ή γλυκεία μου πατριδα στρέφοντας τα βλέμματά του στους γέροντες, στις γυναίκες και τα παιδιά, τους Έλληνες, που μέσα από τα κλεισμένα με τα ζάματα παράθυρα παρακαλούθουσαν τη φρικτή τραγωδία προσθέτει «αδελφοί μου Έλληνες εκδικήθητε τον άδικον ήνατόν μου. Ζήτω ή Ελλάδα».

Ίστερα, από πέταρο τής ώρας ο Σαχίνης καταβιάζεται να την άγχόνη κι' ο γιατρός Σιρόδας, που τον είχαν έπιστρατεύσει στη στιγμή τής έκτελέσεως πιστοποιεί το θάνατο. Μετά την τοποθέτησή φέρετρο και με «κλειστό κάρρο» μεταφέρθηκε προς ταφή στο Νεοταφείο.

Την έκτέλεση του Σαχίνη παρακολούθησαν από μακριά οι Έλληνες με συντριβή. Ένας απ' αυτούς ο φίλος του ο Πασαπόρτης, από να παράθυρο παρακολουθούσε το τραγικό τέλος του φίλου του. Όλος ο άλλτρούστης γιατρός ο Δασούκης παρακολουθούσε το μαρτύριο ενός προσφιλούς του προσώπου. «Όστις την προηγουμένη ήμέραν είχεν είδοποιήση καταλλήλως να φρονίσση δια την ταφήν του... ήθελε να τρέξη... αλλά είχε παραλύσει έντελώς... ή τρομοκρατία εξ άλλου βασίλευε... Καί όταν είδε την νεκροφόρον να άπομακρύνεται μόνος από τός από μακράν τον ήκολούθησε μέχρι τής τελευταίας του κατοικίας».

Η Συνέχεια στο προσεχές

Ο ΣΕΠΤΕΜΒΡΗΣ (Τρυ(η)ητής)

Η 1η Σεπτέμβρη που ήταν άλλη φορά ή άρχή του χρόνου δεν έχει να παρατηρήσει κανένας τίποτε το αξιοσημείωτο. Στις 8 Σεπτέμβρη, που ή έκκλησία μας γιορτάζει το έθελαιο τής Παναγίας, είχαν τη συνήθεια να ρίχνουν τα κροκάτα τραγιά στα γίδια για επίβαση (προουτσάλισμα). Την άπ' αυτήν την μέρα δεν ήταν έπιτρεπτό να γίνει αυτό. Τώρα δεν κρατιέται και δεν εφαρμόζεται αυτό το μέτρο. Τα γίδια μονάχα εφαρμόζονταν αυτό. Λαϊκά αυτή ή γιορτή λέγεται «Τ' Αϊλαμπόφ». Δεν μπορεί να δώσει κανένας καμιά άλλη εξήγηση, γιατί λένε Έλληνες αυτή τη γιορτή, παρά την παρακάτω. Στα παλιότερα χρόνια κατά την Τουρκοκρατία, γίνονταν μεγάλη έμποροπατήρη και ζωοπανήγυρη στο Λάμποβο τής σκλαβωμένης τάρας Ήπειρου μας που άρχιζε κατά την ήμέρα αυτή ή έση πηρε τέτοια όνομασία από τότε και λέγεται άκόμα «Λαμπόφ» και με λίγη παραφθορά και μετατροπή του λέε φ = ε' Αϊ - Λαμπόφ».

Στις 26 Σεπτέμβρη ή έκκλησία γιορτάζει τη μνήμη τής μετάστασης του Ίωάννη του Θεολόγου. Αυτή τη γιορτή τής θεωρούν άργια και δεν έπιτρέπεται να κάνουν καμιά δουλειά και ιδιαίτερα να τρυγήσουν τ' άμπέλια. Τη λένε δε χαρακτηριστικά αυτή τη γιορτή: «Αϊ - Γιάννη ο Γκυλοστοπούτατος». Τον λένε έτσι και κρατούν άργια από το έξης πεπρωτικό: Κάποτε σε παλιά χρόνια κάποιοι άμπελοφυγοί έπράτταν άργια κατά την ήμέρα αυτή, αλλά πηρον τα απαραίτητα και πήγαν να τρυγήσουν τα άμπέλια τους. Ό όθιος όμως τους τιμώρησε αυτούς σαν παραβάτες τής άρχίας κατά τον έξης τρόπο: Κατά την ήμέρα αυτή, μόλις είπρη τρυγήσει κάμποση ώρα, έθαλε τέτοιον άέρα δυνατό και έξεπασε τέτοια μπόρα και θεομηνία, που άναποδογυρίστηκαν και οι πούτανες και τα καλάθια και κυλίστηκαν αυτές κάτω και παρασύρθηκαν άπ' τα νερά και χύθηκε ο υαίτος.

Ο ΤΡΥΓΟΣ

Ο Σεπτέμβρης μήνας έχει το χαρακτηριστικό λαϊκό όνομα «Τρυγητής», γιατί, καθώς είναι γνωστό κατά το μήνα αυτό άριμάζουν τα σταφύλια στ' άμπέλια και γίνεται ο τρύγος. Στα παλιότερα χρόνια και άνέκαθεν στο χωριό μας καλλιεργόνταν πολλά άμπέλια. Η καλλιέργεια των άμπελιών, σύμφωνα με τα παλιά χαρτιά έφτανε γύρω στα 1500 στρέμματα. Σήμερα ούτε ένα στρέμμα. Τα άμπέλια αυτά καλλιεργόνταν στην περιοχή του χωριού και στα έπικλιτή έδάφη. Ο τρύγος έπαυρνε πανηγυρικό χαρακτήρα. Γίνονταν αυτός κατά περιοχές (πλασιές) και όχι όποτε ήθελε καθένας. Κατά τον Τρύγο ή παρουσία των νεαρών ατόμων ήταν χαρακτηριστική. Γι' αυτό και λέγονταν: «Βάλε τούς νιούς στο σκάψιμο, γερόντους να κλαδέβουν κι' όμορφα κοριτσόπουλα νάρχονται να τρυγούν...». Τα σταφύλια τα τρυγούσαν στα καλάθια καμωμένα από λεπτές θέργιες. Ίτιός και τα άδειάζαν στα «σεπέτια» ειδικά μεγάλα κοφίνια καμωμένα από χλωρές ξύλινες λωρίδες σχιμένες ειδικά από ίσια μακριά κλωνάρια άγριολε-

«ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΕΘΙΜΑ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΟ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΜΗΝΕΣ»

ΚΩΣΤΑ Π. ΚΟΥΚΟΥΛΗ

φτοκαρυάς. Αυτά κατά κύριο λόγο στην περιοχή μας τα έφκίαναν οι καλαθοποιοί από τη Μπάγια και τις Νεγάδες. Κάθε οικόγενεια είχε και τον άπαραίτητο άριθμό καλαθιδών και σεπετιών.

Το κουβάλημα από το άμπέλι στο σπίτι γίνονταν με τα φορητά ζώα. Συχνά κουβαλιόνταν και με τις προβιές (κρασάσκα) άφου τα πατούσαν τα σταφύλια σε μιά σούενα στ' άμπέλι.

Η άποθήκευση των σταφυλιών στο σπίτι γίνονταν σε μεγάλα ξύλινα καδιά, όπου και τα πατούσαν καθημερινά με το στούμπο (ξύλινο) ώπου να θράσουν για κάμποσες μέρες.

Ο τρύγος θεωρούνταν θιαστική δουλειά, γι' αυτό και έλεγαν: «Θέρος, τρύγος, πόλεμος».

Στην περιοχή του χωριού σώζονται άκόμα τα λείψανα από τα καλυθόσπιτα (καλύθια) που είχαν στα άμπέλια, καθώς και τα προστατευτικά τοιχώματα (πεζούλια ή δέματα) που έφκίαναν για τη συγκράτηση του εδάφους από τη διάθρωση. Όλη ή περιοχή τώρα δασώθηκε.

Μιά παλιά συνήθεια που είχαν ήταν πώς όταν φύτευε κανένας καινούριο άμπέλι τον βοηθούσε όλο το χωριό στη δουλειά αυτή.

Ο ΜΟΥΣΤΟΣ

Καθώς ξέροουμε «μούστος» λέγεται το ζουμί από τα σταφύλια πριν άκόμα αυτό το ζουμί γίνει κρασί δηλ. πριν να θράσει, να ύποστεί σχετική ζύμωση. Ο μούστος είναι γλυκός θέβαια.

Στο χωριό μας μούστο όμως λένε και ένα είδος γλυκιόματος που λέγεται και «μουσταλευριά». Ο μούστος αυτός, δηλ. ή μουσταλευριά γίνεται, παίρνοντας το γλυκό ζουμί των σταφυλιών που το θράζουν με λιγάκι στάχτη. Αυτό τότε το ύγρο το θράζουν με λιγάκι άλευρι και γίνεται ένα κουργούτι με όμορφο κανελλί χρώμα και πολύ γλυκό στη γεύση. Το μούστο αυτόν τον άφίνουν στα πιάτα και ξηραίνεται και λέγεται μουστόπιττα και τον φυλάνε για το χειμώνα, όποτε τρώγεται σαν γλύκισμα ιδιαίτερα με ζήρα καρύδια. Με το φρέσκο άνοκάτωμα τής μουσταλευριάς φκιάνουν τα «ζιμπέκια». Αυτά γίνονται έτσι: παίρνουν σούμπρους από καρύδια και τους περιβάει με θελόνη και κλωστή σε άρμάθα. Την άρμάθα αυτή με τούς σούμπρους από τα καρύδια την κρεμάνε κάπου και την περιχύνουν άπό πάνω μέχρι κάτω με μουσταλευριά άρκετες φορές. Έτσι στην άρμάθα σχηματίζεται ένα περίβλημα από μουσταλευριά, σαν είδος λουκάνικου. Αυτό λέγεται «ζιμπέκι». Τα ζιμπέκια παραμένουν έτσι κρεμασμένα στον ήλιο για πολλές μέρες, ώπου σφίγγει ή μουσταλευριά και κατόπι φυλάγονται τα ζιμπέκια για το χειμώνα, όποτε και κόβονται αυτά άπό λίγο - λίγο και τρώγονται με ευχαρίστηση, όπως και οι μουστόπιττες σαν γλύκισμα. Τα ζιμπέκια αποτελούσαν τα πιο ευχάριστα καρύδια (φλοδαρωμάτα) για τα παιδιά. Τώρα θέβαια αυτά τα πράγματα δε συνήθίζονται. Έλειψαν για πάντα. Μόνο σπάνια φκιάνει κανένας στο χωριό λιγάκι μουσταλευριά από σταφύλια κληματαριάς.

Σ η μ ε ί ω σ η : Λεπτομερέστερα στοιχεία για το θέμα αυτό γράφονται στο κεφάλαιο των λαογραφικών του χωριού μου με τίτλο: «Αμπαλοκαλλιέργεια».

(Συνεχίζεται)

Τὸ μοναστήρι τοῦ Ἀγιάννη στό Ρογκοβό

Ἔχει κάτι τὸ παράξενο τοῦτο τὸ μοναστήρι τ' Ἀγιάννη τοῦ Ρογκοβοῦ.

Ἔχει κάτι τὸ Θεϊκό, τὸ ἐπιβλητικό, τὸ κάτι ἄλλο, ὅπως λένε.

Εἶναι σὰ μιά νησίδα ἀγάπης, ἐδῶ ποῖναι φωλιασμένο, πάνω στ' ἀπότομα βράχια καὶ στ' ἀπρόσιτα ἐρημιότοπια καὶ τοὺς γκρεμούς, στὴ Β. πλευρὰ τοῦ Βίκου.

Κι' ἀπὸ παιδί, σὰν πῆγαινα, ἐνοιώθα μιά παράξενη χαρὰ, μιάν ἀγαλλίαση, ποὺ δὲν ἤξερα, μὰ καὶ δὲν μπορούσα, ποὺ νὰ τὴν ἀποδώσω καὶ μὲ παραξένευε.

Αὐτὴ τὴ χαρὰ, αὐτὴ τὴν ἀγαλλίαση, τὴ νοιώθω καὶ τώρα. Ἰδία κι' ἀπαράλαχτη, ὅπως τότε. Καὶ τώρα δὲ μπορῶ νὰ τὴν ἐξηγήσω...

Αὐτὴ ἡ παράξενη ἀγαλλίαση, αὐτὴ ἡ παράξενη χαρὰ, καὶ τὸ καθήκον νὰ κάνω κάτι, γιὰ τὸ μοναστήρι, μ' ὤθησαν στὴν ἀπόφαση, νὰ γράψω, ὅσο εἶναι δυνατὸ πιὸ συνοπτικά,

ΤΟΥ ΕΥΡΥΠΙΔΗ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ

τὴν ἱστορία, τοῦτου τοῦ μοναστηρίου, καὶ νὰ τὴ δημοσιεύσω στὸ «ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ», μὲ τὴν πίστη, πὼς θὰ τὴ διαβάσουν οἱ ἀναγνώστες του καὶ θὰ γνωρίσουν τοῦτο τὸ μοναστήρι, ποὺ ἀνήκει στὸ Ζαγόρι, σ' ὄλο τὸ Ζαγόρι...

Ὁ Ρογκοβός εἶναι χτισμένος πάνω στὸ θαυμαστὸ Ζαγορίσιο φαράγγι τοῦ Βίκου. Ἔτσι θεώρησα σκόπιμο μὰ κι' ἀπαραίτητο, νὰ γράψω λίγα λόγια, γιὰ τὸ περίφημο, τὸ μοναδικὸ γιὰ τὸν τόπο μας, τοῦτο φαράγγι.

Τὴ μικρὴ αὐτὴ ἐργασία τὴ χάρισα στὰ παρακάτω κεφάλαια:

1. Ὁ Βίκος.
2. Τὸ Σκηταριό.
3. Ὁ Ρογκοβός.
4. Ἡ Ζαγορία ὁμόσπονδη Ἡγεμονία καὶ τὸ πρῶτο Πανεπιστήμιο τῆς νεώτερης Ἑλλάδας στὸ Ρογκοβό.
5. Μοναχοὶ καὶ περιουσία τοῦ μοναστηρίου.

Εὐχαριστῶ θερμὰ, ὅσους μὲ βοήθησαν, γιὰ νὰ γράψω αὐτὴ τὴ μικρὴ ἐργασία κι' ἰδιαίτερα τὸ φίλο Γυμνασιάρχη κ. Μάνθο Οἰκονόμου ἀπὸ τὴς Νεγάδες.

Ἀκόμα παρακαλῶ ὅσους θὰ τύχει νὰ τὴ διαβάσουν, νὰ μὲ συγχωρήσουν, γιὰ τὴς τυχόν παραλήψεις. Γιὰ τὸ μοναστήρι τοῦ Ρογκοβοῦ, ἀγαπητοὶ Πατριῶτες καὶ φίλοι τοῦ Ζαγορίου, καὶ τὴ μεγάλη του ἱστορία, ἀναφέρεται λεπτομερικὰ ὁ ἐρευνητὴς, λαογράφος καὶ συγγραφέας καὶ δὲ νομίζω πὼς εἶναι πολὺ ἂν πῶ ὁ νέος Λαμπρίδης μας, φίλτατος Κώστας Λαζαρίδης, στὸ ὑπὸ ἐκδοσὶν βιβλίον του τῆς μικρῆς Ζαγορίας βιβλιοθήκης, ποὺ τὸ χρηματοδότησε ἡ Ἱερά Μητρόπολη Ἱωαννίνων. Θαυμάσιο θὰ ἦταν πιστεύω, οἱ Πατριῶτες καὶ φίλοι τοῦ Ζαγοριοῦ νὰ προμηθεύονταν τὸ ὄραϊο αὐτὸ βιβλίον γιὰ νὰ γνωρίσουν πιὸ πλατειᾶ καὶ πιὸ καλὰ τὴν ἱστορία τοῦτου τοῦ Μοναστηρίου.

ΑΦΙΕΡΩΣΗ

Τούτῃ ἡ μικρὴ ἐργασία ἀφιερῶται σ' ὄλους τοὺς ἀείμνηστους ἐπώνυμους καὶ ἀνώνυμους, ποὺ ἐργάστηκαν, γιὰ τὴν προκοπὴ τοῦτου τοῦ μοναστηρίου. Σ' αὐτοὺς ποὺ διέθεσαν τὸν ἑαυτὸ τους, τὴ σκέψη τους, τὴν οἰκονομικὴ τους ἐνίσχυση, γιὰ νὰ γίνει ἡ Ζαγορία Ἡγεμονία καὶ τὸ Πανεπιστήμιο στὸ μοναστήρι. Σ' ὄσους ἀσχολήθηκαν μὲ τὴν ἱστορία του. Καὶ σ' ὄλους ἐκείνους ποὺ ἐργάστηκαν, γιὰ νὰ μὴν ἐρειπωθεῖ. Σ' ὄλους αὐτοὺς, ἄς χαρίσει «ὁ ἐν Ἱψίστοις Κύριος» τὴ δικαίωση καὶ τὴν ἀνάπαυση. Καὶ στοὺς ζῶντας τὴν εὐλογία του...

1. Ο ΒΙΚΟΣ

Πόσα χρόνια, τάχα, νάχουν περάσει ἀπὸ τότε; Μιλᾶνε γιὰ ἑκατομμύρια, γιὰ πολλὰ ἑκατομμύρια χρό-

νια. Κι' ἔτσι θάβναι. Γιατί μιά καὶ ὁ Βίκος εἶναι, ὅπως λένε, εἰδικὸί, ἔργο «καταρρακτώδους διάθρωσης», μ' ἄλλα λόγια γιὰ νὰ λιμάρει τὸ νερό, τούτῃ τὴ γιγάντια μάξα τῶν βράχων, ποὺ ἔτυχε νὰ βρεθεῖ μπροστὰ στὴ ροὴ του, στὸ δρόμο του κατὰ τὴ μάνα του τὴ θάλασσα, πρέπει νὰ ἔχουν περάσει ἑκατομμύρια χρόνια...

Μπροστὰ σὲ τοῦτο τὸ ἀπίθανο, γιὰ τοὺς πολλοὺς, τὸ ἀπίστευτο, θ' ἄλεγα χρονομάζωμα, πόσο μηδαμινὴ, σὲ βραχεία, ἀλήθεια, εἶναι ἡ ζωὴ μας... πόσο μηδαμινὴ...

Ὁ Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Γιαννιάτσος, στὴν ἐρευνὰ του «Βοτανικὴ ἔρευνα στὸ Βίκον» λέει ὅπως ἀναφέρει τοῦτο, στὸ βιβλιαράκι του «Κομπογιαννιάτσος σελ. 11, ὁ ἀείμνηστος Γιαννιώτης δικηγόρος καὶ συγγραφέας Γεῶργος Βαβαρέτος: «Κατὰ τὰ γεωλογικὰ δεδομένα, ἰδίως κατὰ τὴν δημοσιευθεῖσαν τὸ 1966 ἐργασίαν τοῦ Ἰνστιτούτου Γεωλογίας καὶ ἐρευνητῶν ὑπεδάφους, ἐκτελεσθεῖσα ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Γαλλικοῦ Ἰνστιτούτου πετρελαιοῦ ἢ χαράδρα τοῦ Βίκου μὲ ἐν μέγιστον ὕψος 1100 μ. ἔχει ἀνοιχθεῖ ὑπὸ τοῦ παραποτάμου τοῦ Βοιδωμάτη, Βίκου, διὰ τὴν ἀσθρόσεως τοῦ συστήματος πετρωμάτων ἡλικίας ἀπὸ τὸ Κατωτέρου Κρητιδικοῦ μέχρι τοῦ Νεωτέρου Ἡνωμένου, (σελ. 150-60 ἑκατομμυρίων ἐτῶν)... Ἔξ, ἄλλου ὁ ἱδρυτὴς τῆς κρήνης Ζαγορίας Βιβλιοθήκης» λαογράφος καὶ συγγραφέας ἀπὸ τὸ Κουκούλι Κώστας Λαζαρίδης, γράφει στὸ βιβλιαράκι: «Ἐλάτε νὰ θαυμάσητε τοῦ Βίκου τὴ χαράδρα» σελ. 2. «Ἡ σημερινὴ Γεωλογικὴ ἐπιστὴμὴ παραδέχεται, πὼς ἡ χαράδρα τοῦ Βίκου, εἶναι ἀποτέλεσμα διαθρωτικῆς ἐνεργείας»

Μὲ τὴ σειρά του ὁ καθηγητὴς τῆς Φυσικῆς Παπικλάου Κλέαρχος Στάρας στὸ περιοδικὸ «Βουνό» (Νοέμβριος 1953 τεύχος 35 σελ. 255) γράφει: «ὁ Βίκος καὶ τὰ παρακλάδια του, εἶναι κλασικὸ δεῖγμα καταρρακτώδους διάθρωσης»

Ἀκόμα ὁ Βασίλης Φανίτσιος ἐρευνητὴς, λαογράφος καὶ συγγραφέας ἀπὸ τὸ Λιασκοθέσι, μὲ τὸ ὄραϊο γλωσσικὸ βιβλίο «Ζαγορίσιο ἰδιῶμα» του γράφει στὸ βιβλίον «Γεωγραφία τοῦ Ζαγορίου, τοῦ Λαμπρίδου» ἔκδοση Βασίλης Φανίτσιου: «Ἐπιστήμονες Γεωλόγοι ἐξέταζαν κι' εἶπαν πὼς ὁ Βίκος εἶναι ἀπὸ ἠφαίστειο καμωμένος, παρὰ ἀπὸ νεροφάσμα»

Καὶ τὸ νερὸ μ' ἐπιμονὴ κι' ὑπομονή, σὰ ν' ἄταν ζωτικὴ ὑπάρξει, λιμάρει συνεχῶς τὸ θρόχο κάτω ἀπὸ τὸ Τσεπέλοβο καὶ σὲ πολλὰ ἄλλα μέρη του σὲ ὄλο τὸ μήκος του, ἀργὰ ἀργὰ. Καὶ συνέχισε τὸ ροκάνισμα ἑκατομμύρια χρόνια, μὲ τ' ἄλλα ρέματα ποὺ ἔρχονταν νὰ συμβάλουν στὸ βίον κι' ἔσκαβαν κι' αὐτὰ μὲ τὸν ἴδιον ἀργὸ ρυθμὸ, τοῦτο τὸ καταπληκτικὸ φαράγγι μὲ τὰ παρακλάδια του.

Κι' ὅστερα ἀπὸ 105-60 ἑκατομμύρια χρόνια, ἀνάλογα μὲ τὰ πετρώματα ποὺ θρίσκονταν στὸ δρόμο του, ὅπως λένε οἱ εἰδικοί, ἢ κι' ἀκόμα περισσότερα, τοῦδωσαν τὴ μορφὴ ποὺ ἔχει σήμερα...

Κι' ἐπειδὴ τὸ γιγαντιαῖο θρακομάζωμα ἔτυχε νὰ μὴν ἔχει τὴν ἴδια συνοχὴ καὶ σκληρότητα παντοῦ σ' ὄλο τὸ μήκος τὰ νερά ἀπὸ τὰ ρέματα δημιουργήσαν τὰ θαθεῖα ἀνοίγματα, ποὺ κόβουν τὴ συνοχὴ τοῦ φαραγγιοῦ στὴ Μπάνγια, στὸ Κουκούλι κι' ἄλλοῦ. Καὶ τ' ἀνοίγματα αὐτὰ ὅμως δὲν ἀνοίχθησαν καθόλου σὲ μεγάλωπρη ὁμορφιά. Οἱ ξένοι ποὺ ἀνοίχθησαν πρὸς τὸ Κουκούλι κι' ἀπάνω ἢ πρὸς τὴ Μπάνγια, ἔθινον πέρα, σταματοῦν, μὲ δέος, στὴ γέφυρα Κόκορη ἢ στὰ παρακλάδια τοῦ Κουκουλιοῦ καὶ θαυμάζουν τὴ μεγαλοπρέπεια τοῦ τοπίου...

2. «ΣΚΗΤΑΡΙΟ»

Καὶ ὁ πρῶτος ἀσκητὴς ἢ οἱ ἀσκητές, ἂν ἦσαν δύο, ἔφταναν ἐδῶ κι' ἔψαχναν, γιὰ κατοικία καταφύγιο, γιὰ ἀπομόνωση. Καὶ διάλεξαν μιά σπηλιά στ' ὄνομαστὸ φαράγγι, κοντὰ στὸ Ρογκοβό. Κι' ἔζησαν, μέσα σ' αὐτὴ, σκαρφαλώνοντας μὲ ὑπεράνθρωπην προσπάθεια πάνω στὴ σπηλιά, Πρέπει κάποιον νὰ βοήθησαν σ' αὐτὴ τὴν ἀπέλπιδα προσπάθεια. Δὲ νομίζω πὼς μόνο μόνοι τους, θὰ τὰ κατάφεραν.

Ὁ Λαμπρίδης μας στὰ Ζαγορικά του γράφει: «Μονὴ ὁ Ἅγιος Ἰωάννης τὸ «Ρογκοβόν» ἔνθα ἀπαντᾶ τὴς χάσματα τῆς χλωρίδας, μὲ τὴν πιὸ ἀπίθανη ποικιλία ἀπὸ δέντρα, τὸ πιὸ φτωχικὸ λουλούδι καὶ χορταρικὸ. Κι' ὁ λαὸς μας πο-

ἔδωκε ὀνόματα παράξενα, καὶ θρήκαν, οἱ ὄνομαστοὶ Βικογράφοι, τοῦ Ζαγοριοῦ, ἀνάμεσά τους, χορταρικά ποὺ γιὰ τρεῖς ἀρρώστειες καὶ μείωναν τὸν πόνο τῶν ἀσθενῶν. Ἄλλομα ἀπόθεσε, ἡ Φύση μιά πλοῦσια Πανίδα ἀπὸ πτερωτά, πετρώματα κι' ἐρπετὰ πλάσματα, σὲ τοῦτο τὸ δρυμὸ, τὸν μοναδικὸ στὸν Ἑλλαδικὸ κι' ἴσως στὸν Εὐρωπαϊκὸ χῶρο... Ὁμοίως σήμερα κοντεύει νὰ χωρίσει τὸ Ζαγόρι τὸ Κεντρικὸ, γιὰ τὸ ἀπὸ ποὺ ἀρχίζει! Σὰν δηλαδὴ τοῦτο θάταν συντελεστικὸ τῆς ἀνάπτυξης τῆς περιοχῆς τ ο ὄ χ ω ρ ι ο ὄ μ α ς !... Δὲ μπορέσαμε, δυστυχῶς, τούτῃ τὴν κληρονομία, ποὺ λέγετα «στοικιστικὸς ἐγωϊσμός», νὰ τὴν ἀποβάλλουμε καὶ νὰ καταλάβουμε πὼς τὸ Ζαγόρι εἶναι μιά «Γεωγραφικοκοινωνικοπολιτικὴ» μονάδα ἐνιαία. Δὲν εἶναι χωριὸ τὸ χωριό. Εἶναι Ζαγόρι μὲ τὰ ἴδια ἦθη κι' ἔθιμα, τὴν ἴδια γλῶσσα, τὴν ἴδια ἀρχαῖα κληρονομία, τὴν ἴδια ἱστορία ἀπ' τὸ Πάπιγγο ὡς τὸ Τρίστενο κι' ἀπ' τὸ Μιτσικέλι ὡς τὸν Ἄδω. Ἄν δὲν καταφέρουμε νὰ ἀποβάλλουμε αὐτὴ τὴν κακὴ κληρονομία καὶ δὲν ξεσηκώσουμε ὄλοι μαζί νὰ τὸ ξαναζωντανέψουμε, θὰ πεθάνουμε ἀργά, ἀργὰ μὰ σταθερὸ ὡς ποῦ... Ὁ Βίκος τούτῃ ἡ μεγαλόπρη χαράδρα, μαζί μὲ τὰ θαυμαστά του παρακλάδια «ραδίστα», «Μέγα λάκκος», «Μπρίνος», ἀρχινάει ἀπὸ τὸ «Παλιόγεφρο» καὶ σκολνάει στὸ Βιτσικὸ - Πάπιγγο, μὲ τὴν ἴδια μεγαλοπρέπεια, μὲ τὴν ἴδια ὁμορφίαν του, σ' ὄλο του τὸ μήκος, ποῖναι γύρω στὰ 25-27 χιλιόμετρα...

Τὰ νερά τῆς Τύμφης καὶ τοῦ Μιτσικελιοῦ, ὅπως εἶδατε, ροκάνισαν ἑκατομμύρια χρόνια πρὶν, τοῦτο τὸ γιγάντιο συγκρότημα τῶν θράχων καὶ τοῦ ἔδωσαν τὴ σημερινὴ του μορφὴ. Τὸ ἔκαναν τὸν πιὸ μεγαλόπρητο δρυμὸ τῆς Πατρίδας μας... Καὶ μὲ τὰ χρόνια χτίστηκαν στὴς πλαγιῆς τοῦ φαραγγιοῦ, τὴς πιὸ προσιτῆς ἢ κοντὰ του, ἐκκλησίαι, παρακλήσια, μοναστήρια, οἰκισμὸ ἀνθρώπων κι' ἔγιναν στὴς σπηλιές «σκηταριὰ»... Βρίσκαι σιγουριά καὶ καταφύγια στοὺς ἀπρόσιτους γκρεμοὺς καὶ γκρεμοὺς καὶ σπηλιές του, οἱ οἰκιστῆς τῶν οἰκισμῶν αὐτῶν, στὰ τρομερὰ δύσκολα χρόνια, ποὺ πέρσαν ἀπ' τὸν τόπο μας, γι' αὐτὸ στήσανε τοὺς οἰκισμοὺς κοντὰ του, δίπλα του.

Ὁ Βίκος δὲν εἶναι μόνον καταπληκτικὸ θέαμα, προκαλεῖ καὶ δέος μὲ τὴν μεγαλόπρητη ἀγριὰδα του, καὶ σὰν τέτοιον πὸν ἔλεπενε οἱ ξένοι ἐπιδρομεῖς, καὶ τὸν ἀτένιζαν μὲ φόβο. Κι' ὁ φόβος αὐτός, ἔσωσε πολλὰς φορὲς τοὺς περίοικους, ποὺ καταφεύγαν ἐκεῖ γιὰ νὰ σωθοῦν...

Μὲ τὸ πέρασμα τῶν χρόνων ποῦτοι οἱ οἰκισμοὶ ἀνθρώπων καὶ πῆραν ὄνομα καὶ πρόκοψαν καὶ μὲ ἰδιωτικὴ καὶ κοινοτικὴ πρωτοβουλία ἔζησαν τὸ φαράγγι, μὲ μεγάλωπρη μονότοξα, δίτοξα καὶ τρίτοξε γεφύρια, ποὺ προκαλοῦν τὸ θιάμαγμα τῶν χιλιάδων τουριστῶν σήμερα.

Κι' ἀκόμα χτίσανε νερόμυλους, γιὰ ν' ἀλέθουν τὰ γειώματά τους, τέσσαρες θαυμάσιους νερόμυλους στὴν περιοχὴ Μπάνγια, Κουκουλιοῦ, ποὺ χρόνια πολλὰ ἐξυπηρέτησαν τοὺς γύρω οἰκισμοὺς. Τοὺς μύλους αὐτοὺς τοὺς χτίσανε ἐκεῖ ποὺ τὸ φαράγγι παρουσιάζει τ' ἀνοίγματα, ὅπως διαβάσατε πὸ πάνω...

3. «ΠΑΛΑΙΟΓΕΦΡΟ»

Ὁ «Παλιόγεφρος» ὅπως τὸν λέμε, εἶναι χτισμένος πὸ κάτω ἀπὸ τὸ «σκηταριό», πάνω σὲ μιά φυσικὴ ἐξέδρα τοῦ Βίκου καὶ συνδέεται μὲ τὸ μοναστήρι, μ' ἕνα κακοτάχαλο μονοπάτι. Πουδὸ τὸ ἔχτισε; Σὲ ποιὸς χτισίμευε, γιὰ ἐκκλησιαστικὸ; Μήπως στοὺς ἀσκητές; Μπορεῖ. Δὲ νομίζω πὼς ἄλλοι, ἐκτὸς ἀπ' αὐτοὺς, τὸ χρησιμοποιοῦσαν. Καπιά χρονολογία δὲν ὑπάρχει, ἂν καὶ ἔψαξα μὲ πολλὴ προσοχὴ. Σήμερα συντηρήθηκε ἀπ' τὸν ἐπίτροπο τοῦ Ρογκοβοῦ.

(Στὸ σκηταριὸ ἀνέβηκαν μ' ἐξαιρετικὴ δυσκολία (1967) οἱ ἀναρριχητῆς τοῦ Ε.Ο.Σ. κ.κ. Μαρτζοῦκος καὶ Ἰδοσίδης. Στὴ σπηλιά δὲ θρήκαν τίποτε, ἐκτὸς ἀπὸ ἕνα κομμάτι ξύλου παμπάλαιο, δουλεμένο ἀπ' ἀνθρώπινο χέρι.)

σῶν». Στὰ χρόνια μας, ἡ Γεωλογικὴ ἐπιστὴμὴ, ὅπως θὰ διαβάσατε πὸ πάνω, ἀπεφάνθη πὼς ὁ Βίκος καὶ τὰ παρακλάδια του εἶναι ἀποτέλεσμα «καταρρακτώδους διάθρωσης» κι' ὄχι σεισμῶν.

Σὲ τούτῃ λοιπὸν, τὴ μοναδικὴ συγκέντρωση τρομακτικῶν γκρεμῶν, μ' ἀπρόσιτες σπηλιές καὶ λῶης, λῶης τρύπες, ἦταν τὸ «σκηταριό». Μιά σπηλιά κοντὰ στὸ μοναστήρι, κατὰ τὴν ἀνατολή, πάνω σ' ἕναν πελώριο γκρεμὸ μ' ἀπίθανα σχήματα καὶ χρώματα, καὶ σὲ ὕψος ἀπὸ τὴ θάση τοῦ γκρεμοῦ γύρω στὰ 20 μ. Βρίσκεται κάτω ἀπὸ τὴν ὄνομαστὴ θέση «Κάσσα» περίφημη γιὰ τὴ θέα τῆς πρὸς τὸ φαράγγι, τὰ βουνὰ καὶ τὰ δάση. Ὅμως ἀπλησίαστη, γιατί, δυστυχῶς δὲν ἔχει βατὸ δρόμο...

Πὼς ἀνέβηκε αὐτὸν τὸν ἀπροσπέλαστο θράχο, τὸν κατακόρυφο κι' ἀρνητικὸ ὁ πρῶτος ἀσκητὴς; Ἰσως τὰ σωζόμενα ἀκόμη μπηγμένα στὸ θράχο ξύλα, φαίνεται πὼς χρησιμοποίησε, γιὰ ν' ἀνεβῆ, ὁ ἀσκητὴς. Τρομερὰ δύσκολη κι' επικίνδυνη, ἂν ὄχι ἀδύνατη, ἡ ἀναρρίχηση στὸν ἀρνητικὸ θράχο. Ἀνέβηκε ὅμως, ἢ ἀνέβηκαν ἂν ἦσαν δύο, μπορεῖ καὶ νὰ ἦσαν, ποιὸς ξέρει. Ἔχει τρομερὴ δύναμη κι' ἀπέραντη ἀντοχὴ κι' ἀποφασιστικὴ ἢ πίστη.

Οἱ ἀφιερῶμένοι, στὸ Θεό, κι' εὐσεβεῖς ἀσκητῆς ἦλθαν κι' ἀδιαφορώντας γιὰ τὸν κίνδυνο, νὰ τσακιστοῦν στοὺς θράχους, ἀναρριχήθηκαν στὴ σπηλιά κι' ἔφκιαξαν σκάλα καὶ ξύλινο ἐξώστη κι' ἀσκήτεψαν. Ὅμως πότε;

Κι' ἀκόμα, ἀπὸ ποῦ ἦρθαν; γιατί ἦρθαν ἐδῶ; ποιὸς του ὑπέδειξε τὸ Βίκον καὶ τὴς σπηλιές του; ποιὸς τοὺς ἔστειλε ἐδῶ, σὲ τούτῃ τὴ σπηλιά, τὴν ἀπρόσιτη; Ἀναπάντητα, δυστυχῶς ἐρωτήματα...

Οἱ ἀσκητῆς π' ἀσκήτεψαν σὲ τούτῃ τὴν ἀγρία χαράδρα, εἶχαν σκοπὸ νὰ φύγουν ἀπ' τὸν κόσμον. Ν' ἀποχτήσουν τὴ φρόνηση. Νὰ δυναμώσουν τὴν πίστη στὸ Θεό, μὲ τὴς κακουχίες, τὸ λίγο ὕπνο, τὴν ἀπέραντη σιωπὴ, τὴν ἀπόλυτη μοναξιά. Νὰ κερδίσουν, μὲ τὴν νηστεία, τὴν ἀγνότητα, καὶ μὲ τὴν προσευχὴ καὶ τὴν παράκληση στὸν «ἐν Ἱψίστοις Κύριον, νὰ δεχτοῦν τὴ συγχώρεση καὶ τὴν εὐλογία του. Θέλανε νὰ κόψουν τὰ σκονιά, ποὺ τοὺς δένανε μὲ τὸ παρελθόν, γιὰ νὰ φτάσουν στὸ λιμάνι τῆς αἰωνιότητος μὲ τὴ μετάνοια...

Καὶ θὰ πρέπει νὰ διδάξαν, τοῦτοι οἱ ὄσιοι, μὲ τὰ λόγια τους καὶ τὸ παράδειγμά τους, τοὺς οἰκιστῆς τῶν γύρω οἰκισμῶν...

Γιὰ τὸ «σκηταριό», ὁ Γ. Δημητρακόπουλος σὲ μελέτῃ του (1909) γιὰ τὸ χωριὸ τοῦ Ζαγορίου Τσεπέλοβο, γράφει: «...πληθὸν αὐτοῦ ἐκτείνεται μέγας θράχος, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὁποιοῦ ὑπάρχει μιά μεγάλη ὀπή ὡς δωμάτιον. Ἐνταῦθα, τὸ πάλαι ἐκρύπτετο ἀσκητῆς. Δὲν δύναται δὲ νὰ εἰσέλθῃ ἀνθρώπος ἐντὸς αὐτῆς, διότι ὁ τόπος καὶ ἐκ τῶν ἄνω καὶ ἐκ τῶν κάτω εἶναι λιαν ἀπόκρημος. Περτέρωρον πὼς ὁ ἀσκητῆς ἀνέβη ἐκεῖ. Λέγεται προσέτι ὅτι ἐντὸς τῆς ὀπῆς ταύτης ὑπάρχουσι βιβλία καὶ λείψανα τοῦ ἀσκητοῦ. Ἀνατολικῶς τῆς ὀπῆς, συνεχίζει ὁ Γ. Δημητρακόπουλος, ὑπάρχει ἀσημαντὸν μικρὸν καὶ καταστραμμένον παρεκκλήσιον ὀνομαζόμενον Παλαιογεφρῶν...»

Ὁ «Παλιόγεφρος» ὅπως τὸν λέμε, εἶναι χτισμένος πὸ κάτω ἀπὸ τὸ «σκηταριό», πάνω σὲ μιά φυσικὴ ἐξέδρα τοῦ Βίκου καὶ συνδέεται μὲ τὸ μοναστήρι, μ' ἕνα κακοτάχαλο μονοπάτι. Πουδὸ τὸ ἔχτισε; Σὲ ποιὸς χτισίμευε, γιὰ ἐκκλησιαστικὸ; Μήπως στοὺς ἀσκητές; Μπορεῖ. Δὲ νομίζω πὼς ἄλλοι, ἐκτὸς ἀπ' αὐτοὺς, τὸ χρησιμοποιοῦσαν. Καπιά χρονολογία δὲν ὑπάρχει, ἂν καὶ ἔψαξα μὲ πολλὴ προσοχὴ. Σήμερα συντηρήθηκε ἀπ' τὸν ἐπίτροπο τοῦ Ρογκοβοῦ.

(Στὸ σκηταριὸ ἀνέβηκαν μ' ἐξαιρετικὴ δυσκολία (1967) οἱ ἀναρριχητῆς τοῦ Ε.Ο.Σ. κ.κ. Μαρτζοῦκος καὶ Ἰδοσίδης. Στὴ σπηλιά δὲ θρήκαν τίποτε, ἐκτὸς ἀπὸ ἕνα κομμάτι ξύλου παμπάλαιο, δουλεμένο ἀπ' ἀνθρώπινο χέρι.)

(Συνεχίζεται)

ΕΔΩ ΚΟΥΚΟΥΛΙ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΕΛ. 12
Φών μου είναι πατριώτατος εις δόλον το Έλληνα κρείττος και ιδίως εις την έλλαμπερτήτα σάς δια τας όποιας τδ έθνος και ή Έλληγκα καθέρηται εθρηγέτησε και εθρηγέτετ έλους τδς ποιούσης άγωνιστάς δέν είναι λοιπόν μέγα άδικο εις την υποκαινημένην μείωσαν έθρημια και όρφανην να μη συμπεθέξη τής εθρηγέσεως ταύτης και να δυστυχή; Δι' αυτό ποιοτ έπιδόμησα να σάς ενοχλήσω θεωρουσα ύμιας (καθ' ό ελληνακή φίλον του πατρός μου και τόν άδελφών μου), ως σάς παρακαλέσω μετά δακρύων να λάβητε όσικον εις την δυστυχίαν μου και άνακουρήσετε αυτήν γενόμενος προστάτης και δωδεκακόνη τών πατριών και άδελφικών δικαιοκρίτων μου, όπως άποδοθή και εις έμέ ή δικαία εθρηγεία, άποδαν ή έλλαμπερτήτα σάς γνωρίζετε, ή πέλοσ πάντων τοιάχιστον, ή χρηματική συνδρομή.

Ζητούσα όθεν την συγγνώμην σας δια την παρενόχλησίν μου ταύτην παύω με πλήρη πεποίθησιν και έπίδοξα, ότι θέλετε παραδεχθή εύμενώς την παρανόμησίν μου ταύτην και ένεργήσετε πατριωκάς ότι δέον όπερ αυτής περδ άνακούρησιν τής δικαιοκρίας μου.

Δεχθήτε σάς παρακαλώ τδ πρός την έλλαμπερτήτα σας άπεριόριστον νικάν σέβας μου μεθ' ό ειμαί της ύμετέρας έλλαμπερτήτος πρόθυμος και ταπεινή δούλη, Μηνίτσα Σακαλιάρου»

Απ' έξω δέ άπό την άναφορά γράφεται:

«Πρός τόν έλλαμπερτάτον Κύριον Κύριον Ιωάννην Καλέτην Πρωθυπουργόν τής Συνταγματικής Κυβερνήσεως τής Ελλάδος κλπ. κλπ.»

Στό δελτίο ένημέρωσης τής Ηπειρωτικής Έταιρείας άπό την κ. Έλευθερία Δόδα (άρ.θ. δελτίου 71-72-73 σελ. 51) γράφεται πως στην κίνηση για τόν άπελευθερωτικό άγώνα τής Ηπείρου μας στά 1912 ήσαν μυημένοι και έδρασαν έθνικά όί άπό τδ Κοκούλι γιατροί: Εύδοξος Αναστασιάδης με τδ ψευδώνυμο «Φιλώτας» και Άλέξ. Γεωργιάδης με τδ ψευδώνυμο «Γλαύκος».

Ύστερα άπό τδ παραπάνω σύντομα στοιχεία, άπευθύνονται σούς σηματοποιήτες μου σημερινούς Κοκουλιώτες και ιδιαιτέρως προς τούς νέους και σημειώνω πως πρέπει να νοιώθουμε κάποια έθνική περιφάνεια, γιατί τδ χωριό μας δέν έμεινε ποτέ πίσω και σ' αυτόν τόν έθνικό τομέα. Τδ λυπηρό είναι πως ποτέ μας ως τώρα δέν δείξαμε τόν προπούνον σεβασμό προς τδ δούλιό των τών μεγάλων προγόνων μας.

ΚΩΣΤΑΣ Π. ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ

Αυτοί που φεύγουν

ΧΡΥΣΗ ΜΠΑΛΑΦΑ

Την 7η Ιουλίου πέθανε στα Γιάννινα και κηδεύθηκε την επομένη στη γενέτειρά της το Βρυσχώρο: η Χρυσή χήρα Θεοδώρου Μπαλάφα ετών 90 θύμα πολέμου εκ του γειτονικού χωριού Ηλιοχωρίου, υιού του ιατρού Γεωργίου Μπαλάφα. Χήρα σε ηλικία 24 ετών το 1917 όταν έχασε στον πόλεμο τον σύζυγό του Γιώργο και Δέσποινα. Αγνώστη και εργάστχη για δύο ώστε να μεγαλώσει τα παιδιά της. Η μόιρα όμως ήταν σκληρή. Σε ηλικία 12 ετών έχασε και τον γιό της Γιώργο. Χαροκαμένη αφοσιώθηκε στο να αναθρέψει την κόρη της Δέσποινα. Το 1933 την πάντρεψε στα Γιάννινα με τον τραπεζικό Απόστολο Γκαράνη. Μόνη πλέον στο αγαπημένο της χωριό ασχολείτο με τις γεωργικές εργασίες. Το 1940 έλαβε ενεργό δράση στο να μεταφέρει, μαζί με άλλες γυναίκες του χωριού πυρομαχικά, τρόφιμα και πληροφορίες στον Ελληνικό Στρατό μας. Είναι και αυτή από τους αφανείς ήρωες που έδωσε και την ψυχή της για την σωτηρία της πατρίδος μας. Τα δέκα τελευταία χρόνια έμεινε στα Γιάννινα κοντά στην αγαπημένη της θυγατέρα, τον γαμπρό της, τα λατρευτά της εγγόνια και διεύγωνα που ο χαμός της άφησε σ' όλους μεγάλο κενό. Αιωνία της η μνήμη. Χ.Σ.

ΑΝΑΚΟΜΙΔΗ ΚΑΙ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ

Με τη συμπλήρωση επτά χρόνων από τδ θάνατο του αγαπημένου και αξεχάστου αδελφού μας ΓΕΩΡΓΙΟΥ Μ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ κάναμε την ανακομιδή του, τέλεισάμε μνημόσυνο και για φιλανθρωπικούς σκοπούς διαθέσαμε ένα χρηματικό ποσό. Όλα αυτά για ανάπτυξη της ψυχής του.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ

ΒΡΥΣΧΩΡΙ: Την 12ην Αυγούστου ετελέσθη τεσσαρονήμερον μνημόσυνο εις τον Ιερόν Ναόν Αγίου Χαλαλάμπους της Χρυσής Θεοδ. Μπαλάφα, πεθεράς του συνταξούχου τραπεζικού Αποστόλου Στερν. Γκαράνη, το οποίον παρηκολούθησαν όλοι οι κάτοικοι του χωριού.

ΤΑΣΟΣ ΣΟΥΣΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΙΑΤΡΟΣ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΟΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ
ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΟ - ΑΙΜΑΤΟΛΟΓΙΚΟ
ΑΝΟΣΟΒΙΟΛΟΓΙΚΟ - ΒΙΟΧΗΜΙΚΟ
Ν. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ10 (1ος όροφος)
(απάναντι από τδ Καμπερίο Ίδρυμα)
Τηλ. Ιατρείου 24133 - Σπιτιού 30700
ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΧΟΡΕΥΤΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ

Στις 5 Σεπτεμβρίου έγινε και η τελευταία Πολιτιστική εκδήλωση του Ζαγοριού.

ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΟΣΤΩΝ

ΒΡΥΣΧΩΡΙ: Την 19η Αυγούστου 1984, με την ευκαιρία της μεταφοράς των οστών του σεμνήστου Γεωργίου Στ. Γκαράνη, από την Αθήνα στην γενέτειρά του το Βρυσχώρο, ετελέσθη μνημόσυνο υπέρ αναπαύσεως της ψυχής αυτού, παρουσία της συζύγου του Σταματίας, των υιών του Νικολάου και Έφη, του αδελφού του Αποστόλου, των λοιπών συγγενών και όλων των συγχωριανών, που αναπόλλυσαν, κατά την κατασκευακή αυτή δέηση, την μορφή, το ήθος, την απλότητα, την ευγένεια και τδ ξάστερο μυαλό του έξοχου αυτού ανθρώπου, που αγαπούσε τη νεολαία, στην οποία στήριζε πολλές ελπίδες για την πρόοδο του χωριού. Ευριμαθέστατος και με πλούσια πνευματικά και ψυχικά προσόντα προκείμενος, κατέλαβε τα ανώτερα κλημάκια στον οικονομικό τομέα. Το 1939 ανέλαβε Διοικητής της Τράπεζας Κύπρου και κατέστη στενός συνεργάτης του Επισκόπου Μακαρίου. Συνεβαλε, έτσι αποτελεσματικά στην οικονομική, βιομηχανική και εμπορική ανάπτυξη της μεγαλονήσου, ενώ παράλληλα βοήθησε ουσιαστικά τον απελευθερωτικό αγώνα των Κυπρίων. Λάτρης του χωριού, τδ 1959, δι' εξόδων του, εγκατέστησε το πρώτο υδραγωγείο, για την ύδρευση της μεγαλύτερης συνοικίας, που σπερδούνταν το νερό. Αιωνία του η μνήμη. Α.Κ.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Από Ζαγορίσιους τράφimus του Γηροκομίου «Ζωσιμάδα» Ιωαννίνων πήραμε τδ παρακάτω ευχαριστήριο:

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Από Ζαγορίσιους τράφimus του Γηροκομίου «Ζωσιμάδα» Ιωαννίνων πήραμε τδ παρακάτω ευχαριστήριο:
Κύριε Διευθυντά,
Απευθύνουμε από την εφημερίδα μας ένα μεγάλο ευχαριστώ στο προσωπικό του Ιδρύματος προστασίας υπερηλικών ΚΑΠΗ και σ' όσους συνέβαλαν στη δημιουργία του, που τόσο εξυπηρετεί ψυχαιώνει και ανακουφίζει εμάς τούς γέροντες.
Ευχαριστούμε επίσης τη διεύθυνση και τδ προσωπικό του γηροκομίου μας που έμμεσα συμβάλλουν στην απαραίτητη ψυχαιωγία μας.
Με πατριωτικούς χαίρετσμούς
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΣΕΡΑΣ
ΜΙΧΑΗΛΣ ΤΣΕΡΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΧΟΡΕΥΤΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ

Στις 5 Σεπτεμβρίου έγινε και η τελευταία Πολιτιστική εκδήλωση του Ζαγοριού.

ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΟΣΤΩΝ

ΒΡΥΣΧΩΡΙ: Την 19η Αυγούστου 1984, με την ευκαιρία της μεταφοράς των οστών του σεμνήστου Γεωργίου Στ. Γκαράνη, από την Αθήνα στην γενέτειρά του το Βρυσχώρο, ετελέσθη μνημόσυνο υπέρ αναπαύσεως της ψυχής αυτού, παρουσία της συζύγου του Σταματίας, των υιών του Νικολάου και Έφη, του αδελφού του Αποστόλου, των λοιπών συγγενών και όλων των συγχωριανών, που αναπόλλυσαν, κατά την κατασκευακή αυτή δέηση, την μορφή, το ήθος, την απλότητα, την ευγένεια και τδ ξάστερο μυαλό του έξοχου αυτού ανθρώπου, που αγαπούσε τη νεολαία, στην οποία στήριζε πολλές ελπίδες για την πρόοδο του χωριού. Ευριμαθέστατος και με πλούσια πνευματικά και ψυχικά προσόντα προκείμενος, κατέλαβε τα ανώτερα κλημάκια στον οικονομικό τομέα. Το 1939 ανέλαβε Διοικητής της Τράπεζας Κύπρου και κατέστη στενός συνεργάτης του Επισκόπου Μακαρίου. Συνεβαλε, έτσι αποτελεσματικά στην οικονομική, βιομηχανική και εμπορική ανάπτυξη της μεγαλονήσου, ενώ παράλληλα βοήθησε ουσιαστικά τον απελευθερωτικό αγώνα των Κυπρίων. Λάτρης του χωριού, τδ 1959, δι' εξόδων του, εγκατέστησε το πρώτο υδραγωγείο, για την ύδρευση της μεγαλύτερης συνοικίας, που σπερδούνταν το νερό. Αιωνία του η μνήμη. Α.Κ.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Από Ζαγορίσιους τράφimus του Γηροκομίου «Ζωσιμάδα» Ιωαννίνων πήραμε τδ παρακάτω ευχαριστήριο:

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Από Ζαγορίσιους τράφimus του Γηροκομίου «Ζωσιμάδα» Ιωαννίνων πήραμε τδ παρακάτω ευχαριστήριο:
Κύριε Διευθυντά,
Απευθύνουμε από την εφημερίδα μας ένα μεγάλο ευχαριστώ στο προσωπικό του Ιδρύματος προστασίας υπερηλικών ΚΑΠΗ και σ' όσους συνέβαλαν στη δημιουργία του, που τόσο εξυπηρετεί ψυχαιώνει και ανακουφίζει εμάς τούς γέροντες.
Ευχαριστούμε επίσης τη διεύθυνση και τδ προσωπικό του γηροκομίου μας που έμμεσα συμβάλλουν στην απαραίτητη ψυχαιωγία μας.
Με πατριωτικούς χαίρετσμούς
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΣΕΡΑΣ
ΜΙΧΑΗΛΣ ΤΣΕΡΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΚΕΑΤΙΟ ΕΥΡ. ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΝΩΡΙΖΟΥΝ ΟΣΟΙ ΘΑ ΤΑΞΙΔΕΥΟΥΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

Αν σκοπεύετε να διασχίσετε τα εθνικιστικά σύνορα, όπως 150 εκ. Ευρωπαϊκά τουρίστες, σας παραθέτουμε ορισμένα στοιχεία που θα διευκολύνουν τις διακοπές σας. Αρχίσαμε από τδ απαραίτητα χαρτιά που φέρνουμε μέχρι τον αριθμό ταξιδιωτών και ποτών που δικαιούστε να αγοράσετε αφορολόγητα, χωρίς να πληρώσετε τδ βιβλίο μβολίων του κρατιού σας ζώου.

Χαρτιά: Περιμένοντας τδ αεροπλάνο ευρωπαϊκό δαβατήριο, τδ αναγκωρήσει των πολιτών της κοινότητας, που θα παραδίδεται αμέσως την 1η Ιανουαρίου 1985, εφοδιστείτε με την ταυτότητά σας. Οι κάτοικοι του Ηνωμένου Βασιλείου, της Γαλλίας, της Δανίας και των άλλων χωρών που δεν διαθέτουν ταυτότητα θα παρουσιάσουν τδ δελτάριο τους, όπως και οι Έλληνες, που εντάχθηκαν πρόσφατα στη κοινότητα. Δεδομένου ότι ο έλεγχος ταυτότητας δεν είναι πια συστηματικός αλλά δεγματοληπτικός, μπορεί να μη χρειαστεί να περάσετε από αυτές τις διατυπώσεις.

Η άδεια οδήγησης είναι υποχρεωτική για τούς αυτοκινητιστές. Η άδεια οδήγησης που παραδίδεται από τδ Κράτος - μέλος αναγνωρίζεται ως άδεια οδήγησης την κοινότητα επικράτεια. Υπεθυμίζουμε ότι πριν από την 1η Ιανουαρίου 1986, θα υποθεθεί προοδευτικά μια ενιαία και ομοειδή άδεια οδήγησης.

Ασφάλειες: Δεν είναι απαραίτητο τδ διεθνής πράσινη κάρτα ασφάλειας του αυτοκινήτου. Αρκεί όμως κι αν δεν είστε υποχρεωμένοι να την παρουσιάζετε κατά τδ έλεγχο των συνόρων, μη ξεχάσετε να την πάρετε μαζί σας γιατί εξακόσια είναι υποχρεωτική και δυσεύρετα συμβαίνουν πολλά ατυχήματα. Οι ασφαλισμένοι στα διάφορα εθνικά ταμεία υγείας μπορούν να επιταχίσουν από τις υπηρεσίες ασφαλιστικής που ισχύουν στις χώρες έπαρσης εφόσον εφοδιαστούν, πριν από τδ ταξίδι τους, με τδ έντυπο που τδ τδ έντυπο αυτό μπορούν να προμηθευτούν από τδ ταμείο κοινωνικής ασφάλισης της χώρας προέλευσής τους.

Οι κάτοικοι της Κοινότητας που ταξιδεύουν στα Κράτη - μέλη δικαιούνται την παροχή των βασικών υπηρεσιών —απτικές επεμβάσεις, φάρμακα, οδοντιατρικές εργασίες, νοσηλεία— σύμφωνα με τις εθνικές προδιαγραφές στο Κράτος προέλευσής τους.

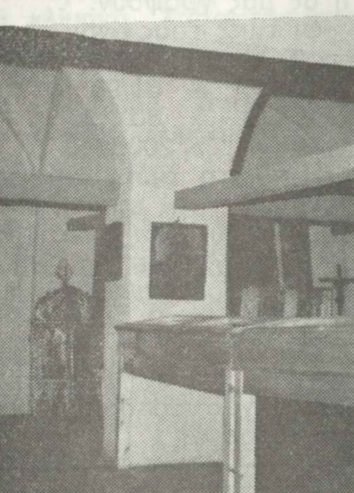
Αυτήθηκε τδ αφορολόγητο όριο αγορών στα ταξίδια της ενδοκοινοτικής τουριστικής κίνησης από 18.000 δρχ. σε 24.000 δρχ. περίπου. Η απόφαση αυτή ισχύει από την 1η Ιουλίου 1984. Υπεθυμίζουμε ότι εξακολουθούν να ισχύουν συναλλαγματικοί περιορισμοί για τούς Έλληνες, τούς Γάλλους και τούς Ιταλούς ως προς τδς δαπάνες τους στο εξωτερικό.

Τσιγάρα, ούισκου και...
Καπνό
— τσιγάρα ή 300 τεμάχια
— σιγαρίλλος (μεγίστου βάρους 3 γραμ. το τεμάχιο) ή 150 τεμάχια
— πούρα 75 τεμάχια
— καπνός 400 γραμ.

Οινοπνευματώδη ποτά
— αποσταγμένα και οινοπνευματώδη ποτά (άνω των 22 βαθμών ή 1,5 λίτρα
— αποσταγμένα και οινοπνευματώδη ποτά, αερισιτά (μέχρι 22 βαθμούς), αφρώδεις οίνου και

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΟ ΣΚΑΜΝΕΛΙ

Απ' τδ πιο ζωντανά χωριά του Ζαγοριού τδ Σκαμνέλι. Κορμός και άξονας οι δυο δασικοί συνεταιρισμοί του. Τώρα πάει να γίνει και τρίτος. Γιατί; Δεν μπορούν άραγε οι τρεις να γίνουν ένας; Η άξιοποίηση του δάσους, η απασχόληση και τδ σφέλη θάνα πολύ μεγαλύτερα. Άς κάνουν μια προσπάθεια. Είναι πολλά τα σημεία που τδ ενώνουν και ελάχιστα αυτά που τούς χωρίζουν. Πόλος έλξης για τούς ξένους αλλά και τούς ντόπιους Σκαμνελίτες, τδ ωραίο Ξενοδοχείο - Εστιατόριο του χωριού. Τα 12 δωμάτια (30 κρεβά-

Το Μουσείο στο γυναικωνίτη των Αγίων Αποστόλων

τιο) που διαθέτει, με ιδιαίτερο λουτροκαμινέ τδ καθένα ο άριστος εξοπλισμός, η άψογη περποήση και η εξαιρετική κουζίνα του, αποτελούν μοναδικό συγκροτήμα πλήρους εξυπηρέτησης για τδ Ζαγόρι (Τηλέφωνο 0653/81280).

Έργα καινούρια είδαμε ν' αρχίζουν. Η διαμόρφωση της Πλατείας Κυρ - Αλέξη, η αναπαλαιώση της Κεντρικής βρύσης, η πλακόστρωση του προαυτίου της Παναγίας και η ολοκλήρωση των εργασιών του χώρου στάθμευσης των αυτοκινήτων. Αξίζουν έπαινο στον Πρόεδρο και τδ Κοινωνικό Συμβούλο. Όλα αυτά άρχισαν, αλλά να μη μείνουν στη μέση, να τελειώνουν κάποτε.

Με έρανο των κατοίκων, με προσφορά του Ευεργέτη του χωριού μας αείμνηστου Α. Καζάνα και ετασφόρές τδ Συνδέσμου Σκαμνελιτών Απτικής, ολοκληρώθηκαν οι εργασίες για τδ διαμόρφωση του γυ-

λους και τούς Ιταλούς ως προς τδς δαπάνες τους στο εξωτερικό.
Τσιγάρα, ούισκου και...
Καπνό
— τσιγάρα ή 300 τεμάχια
— σιγαρίλλος (μεγίστου βάρους 3 γραμ. το τεμάχιο) ή 150 τεμάχια
— πούρα 75 τεμάχια
— καπνός 400 γραμ.

Οινοπνευματώδη ποτά
— αποσταγμένα και οινοπνευματώδη ποτά (άνω των 22 βαθμών ή 1,5 λίτρα
— αποσταγμένα και οινοπνευματώδη ποτά, αερισιτά (μέχρι 22 βαθμούς), αφρώδεις οίνου και

Οινοπνευματώδη ποτά
— αποσταγμένα και οινοπνευματώδη ποτά (άνω των 22 βαθμών ή 1,5 λίτρα
— αποσταγμένα και οινοπνευματώδη ποτά, αερισιτά (μέχρι 22 βαθμούς), αφρώδεις οίνου και

καινούρη της Κεντρικής Εκκλησίας των Αγίων Αποστόλων Πέτρου και Παύλου σε Μουσείο. Η άναρξη της λειτουργίας του έγινε στις 12 Αυγούστου. Αποτελεί κόσμημα και καύχημα του χωριού μας.

Άλλη μια ωραία εκδήλωση. Ο χορευτικός όμιλος Κοριτσιών είχε λαμπρή εμφάνιση και διακρίθηκε στους Ζαγορίσιους χορούς που έγιναν με τις εκπολιτιστικές εκδηλώσεις «Ζαγορσκάκ» 84. Εύγε στα κορίτσια μας που με ζήλο και υπακοή ξεπέρασαν όλες τις δυσκολίες και αντιξοότητες. Έπαινος σ' όσους πρωτοστάτησαν και σ' όσους συμπαραστάθηκαν στην όμορφη αυ-

Το Μουσείο στο γυναικωνίτη των Αγίων Αποστόλων

τιο) που διαθέτει, με ιδιαίτερο λουτροκαμινέ τδ καθένα ο άριστος εξοπλισμός, η άψογη περποήση και η εξαιρετική κουζίνα του, αποτελούν μοναδικό συγκροτήμα πλήρους εξυπηρέτησης για τδ Ζαγόρι (Τηλέφωνο 0653/81280).

Έργα καινούρια είδαμε ν' αρχίζουν. Η διαμόρφωση της Πλατείας Κυρ - Αλέξη, η αναπαλαιώση της Κεντρικής βρύσης, η πλακόστρωση του προαυτίου της Παναγίας και η ολοκλήρωση των εργασιών του χώρου στάθμευσης των αυτοκινήτων. Αξίζουν έπαινο στον Πρόεδρο και τδ Κοινωνικό Συμβούλο. Όλα αυτά άρχισαν, αλλά να μη μείνουν στη μέση, να τελειώνουν κάποτε.

Με έρανο των κατοίκων, με προσφορά του Ευεργέτη του χωριού μας αείμνηστου Α. Καζάνα και ετασφόρές τδ Συνδέσμου Σκαμνελιτών Απτικής, ολοκληρώθηκαν οι εργασίες για τδ διαμόρφωση του γυ-

λους και τούς Ιταλούς ως προς τδς δαπάνες τους στο εξωτερικό.
Τσιγάρα, ούισκου και...
Καπνό
— τσιγάρα ή 300 τεμάχια
— σιγαρίλλος (μεγίστου βάρους 3 γραμ. το τεμάχιο) ή 150 τεμάχια
— πούρα 75 τεμάχια
— καπνός 400 γραμ.

Οινοπνευματώδη ποτά
— αποσταγμένα και οινοπνευματώδη ποτά (άνω των 22 βαθμών ή 1,5 λίτρα
— αποσταγμένα και οινοπνευματώδη ποτά, αερισιτά (μέχρι 22 βαθμούς), αφρώδεις οίνου και

Οινοπνευματώδη ποτά
— αποσταγμένα και οινοπνευματώδη ποτά (άνω των 22 βαθμών ή 1,5 λίτρα
— αποσταγμένα και οινοπνευματώδη ποτά, αερισιτά (μέχρι 22 βαθμούς), αφρώδεις οίνου και

ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

- 1.500 Δραχμές
Καπελίδης Γ. Σπύρος
Πασχάλης Μιχαήλ
1.000 Δραχμές
Ανδρέου Γεώργιος
Βασιλειάδου Φοίβη
Δεβελέγκα Σουλτάνα
Ζαχάρης Γ. Γεώργιος
Ζησιάδου Αρ. Ανδρόνικη
Καρβούνης Σωτήρης
Πασχάλης Χρ. Μιχαήλ
Πρ.μ.κ.ρ. Αρ. Κων)νος
Φωτίου - Ζαχάρη Μαρία
800 Δραχμές
Κυράτης Κων)νος
700 Δραχμές
Ιωαννίδης Ιωάννης
Τζούρδας Αριστείδης
600 Δραχμές
Δάλλας Λεων. Γεώργιος
Λούπα Φαίδ. Γαλάτα
500 Δραχμές

- Αναστασίου Ευάγγ. Ιωάννης
Βαϊράνης Ιωάννης
Βακάμης Δ. Γιάννης
Βακάμης Δ. Σπύρος
Βάλλας Αγαμέμνων
Βασδέκης Στ. Φωκίων
Βουτσά Ελισάβετ
Γιακουστίδου - Γκούρη Μαριγώ
Γκούρη Γιαννούλα
Δάρας Χρ. Νικόλαος
Δάδος Απ. Γεώργιος
Ζεκάνας Β. Περικλής
Καλέας Βασίλειος
Καρακώστας Κ. Αλεβιάδης
Καράλης Δημ. Παναγιώτης
Καρμπούνης Ι. Ελισάβετ
Κατωκιάτης Ευθ. Γεώργιος
Καφάλης Αρ. Σωτήρης
Κομπάρης Δημ. Φωκίων
Κομπούλη Μαρία
Κρεμμύδας Α. Μιχαήλ
Λαγού Γ. Φρειδεράη
Μυρίλα Φιλ. Ανθούλα
Οικονομίδης Κων. Νίκος
Οικονομίδης Κων. Σπύρος
Πάπανακόλας Νίκος
Πεζοδόμος Αναστάσιος
Πέτρος Νικ. Γιάννης
Πίκου Όλγα
Προπίρης Αλ. Νίκος
Σοροβάκος Κων. Μιχαήλ
Σουλτάνης Βασίλειος
Στάρας Γρ. Νικόλαος
Στεργίου Ν. Παύλος
Τζόβας Ν. Ελευθέριος
Τζόμος Χρ. Παναγιώτης
Τοπάλη Δ. Νίκη
Τραγούλας Ν. Ανδρέος
Τσατούρας Χρ. Γεώργιος
Τσαρογιάνης - Μπακρός Μιχαήλ
Τσουμάνη Κων. Ερήνη
Φωτιέτσος Ν.κ. Κων)νος
Φωτίου Ιωάν. Νικόλαος
Χαρίτος Ν. Γεώργιος
Χατζόπουλος Δημήτριος
Χουλιάρας Γ. Κων)νος
Χριστοφορίδου Χρ. Καλυψώ

Τό ΖΑΓΟΡΙ μας

Κοινωνικά

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

ΚΑΠΕΣΟΒΟ: Ο Πλάτωνας και η Ουρανία Ράπη απέκτησαν κοριτσάκι.

— Να τους ζήσει.

ΚΑΠΕΣΟΒΟ: Το ζευγάρι Αντρέας και Σύση Τόλογλου έγιναν γονείς χαριτωμένου αγοριού.

— Να τους ζήσει, να το χαρώμαστε όλοι μας.

Η θεία τους
Φλομήλα Τόλογλου

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

ΔΙΛΟΦΟ: Στην Εκκλησία του Διλόφου, οι ζαγορίσιες Πιπίτσα Δούνια - Συμπόνη από το Δίλοφο και η Αγγέλα Στουκίδου - Κοινοβικολάου από το Πάπγκο βάφτισαν τα παιδιά του Δημήτρη και της Αγνής Ιωαννίδη από το Δίλοφο. Δόσανε τα ονόματα Θεόδωρος και Ανδριάντα.

— Να τους ζήσουν.

ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑ: Ο Νίκος και η Γιώτα Τζαφέρη βάφτισαν το γιο τους, που ο ανάδοχος Δημήτρης Ντάβαρης του χάρισε τα ονόματα Δημήτρης - Σόλων. Μετά τη βάφτιση έγινε τρικουβέρτο γλέντι ως το βράδυ.

— Ο Απόστολος και η Χαρά Κατσαρού βάφτισαν την κόρη τους. Ανάδοχος ο Φώτης Κατσαρός που της χάρισε το όνομα Αικατερίνη. Μετά τη βάφτιση επακολούθησε γλέντι με πολλούς καλεσμένους.

— Να τους ζήσει.

— Να τους ζήσει.

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ: Στη συγχωριανή μας Αμαλία Γ. Βουκαλή που αρραβωνιάστηκε με τον Κων. Τσατσόπουλο από τα Κ. Πεδινά ευχόμεθα καλά στέφανα.

Μαθαίος Οικονομίδης
Αριστόβουλος Χρόνης

ΓΑΜΟΙ

ΑΝΘΡΑΚΙΤΗΣ: Στις 19 Αυγούστου 1984 στην Μητρόπολη Ιωαννίνων έγινε ο γάμος του συγχωριανού μας Στέφανου Τσιάλου και της Δώρας Χρήστου από τα Γιάννινα.

— Τους ευχόμαστε να ζήσουν ευτυχισμένοι.

Ο πρόεδρος της Κοινότητας
Δημήτρης Μάρος

Στους νεοπόντρους ευχομαι ευτυχισμένη ζωή και πολλούς απογόνους.
Τ.Π.

— Ο Γεώργιος Ντάγκας από τους Ασπραγγέλους και η Ουρανία Χαρίτου από το Πέραμα στεφανώθηκαν. Θερμές ευχές στο ταιριασμένο ζευγάρι.

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ: Παντρεύτηκαν δυο χαριτωμένες Τσεπελοβιπούλες, η Πόπη Ι. Βαγγελή και ο Κώστας Φερντίνος στην Ηγουμενίτσα.

— Και η Μαιρή Αθ. Αθανασούλα και ο Βασίλης Κατσαβριάς στο Καλπάκι.

— Να ζήσουν ευτυχισμένοι.

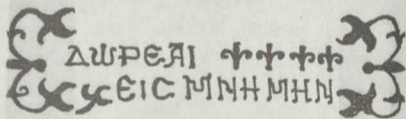
Ε.Γ.

ΘΑΝΑΤΟΙ

ΦΡΑΓΚΑΔΙΕΣ: Πέθανε από έμφραγμα και κηδεύτηκε στα Γιάννινα ο Σωτήριος Κ. Μοράρος πολιτικός συνταξιούχος.

— Τη γυναίκα του Ελένη και τα παιδιά του Κων/νο, Μαρία και Σπύρο συλλυπούμεθα θερμά.

Κίμων Κυριαζής

● Για ενίσχυση των σκοπών της εφημερίδας:

★ Η κ. ΛΟΥΚΙΑ ΧΡ. ΚΑΛΛΙΔΗ προσφέρει στη μνήμη της ΒΙΚΤΩΡΙΑΣ ΠΑΡΑΝΙΚΑ δραχμές ΔΥΟ ΧΙΛΙΑΔΕΣ.

★ Ο κ. ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ Μ. ΤΖΟΥΡΔΑΣ προσέφερε ΔΥΟ ΧΙΛΙΑΔΕΣ στη μνήμη της συζύγου του ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΣ.

★ Ο κ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ και ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΓΚΑΡΑΝΗ προσέφεραν ΧΙΛΙΕΣ δραχ. στη μνήμη της μητρός των ΧΡΥΣΗΣ ΜΠΑΛΑΦΑ.

● Η Σ.Ε. τους ευχαριστεί.

ΒΡΥΣΟΧΩΡΙ: Πέθανε και κηδεύτηκε στο WORCESTER MASS Η.Π. Αμερικής ο Θεόδωρος Σίγκας ένας υπέροχος πατριώτης που ποτέ δεν έχασε το χωριό του.

— Τους συγγενείς του συλλυπούμεθα εγκάρδια.

Στις 29 Ιουλίου πέθανε στα Γιάννινα και κηδεύτηκε την επομένη, ο καλός Χριστιανός και οικογενειάρχης Κώστας Βάντζιος από το Τσεπέλοβο, σε ηλικία 82 ετών. Γαμπρός στο Μονοδένδρι, έγινε και ο ίδιος Μονοδενδρίτης και αγαπήθηκε από τους ανθρώπους του.

Στην αγαπητή μας εξαδέλφη Αγκαλίτσα Βάντζιου που έχασε το σύντροφο της ζωής της και στις οικογένειες των ανερπών μας Πολυδεύκη και Στέφανου Βάντζιου, που τόσο αγαπούσαν τον αλησμόνητο πατέρα τους, εκφράζουμε τα βαθύτα-

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΧΟΡΕΥΤΙΚΩΝ ΟΜΙΛΩΝ

Η εφημερίδα μας για να εξυπηρετήσει τους νέους που έλαβαν μέρος στους χορευτικούς ομίλους και που συμπατριώτες διαθέτει φωτογραφίες από τις χορευτικές εκδηλώσεις της ιδιαίτερης πατρίδας μας, στη διεύθυνση της εφημερίδα Λόρδου Βύρωνος 21, ύστερα από παραγγελία.

Όσοι θέλουν να πάρουν φωτογραφίες ως περάσουν από την παραπάνω διεύθυνση ή ως μας γράψουν.

Οι τιμές τους είναι:

- 9X12 Δρχ. 30/—
- 10X15 » 60/90
- 13X18 » 80X120
- 20X25 » 200X300

Η ιδιαιτεριότητα είναι για φωτογραφίες της εφημερίδας (τιμή κόστους) και η ιδιαιτεριότητα για τις φωτογραφίες που θα πάρουμε από επαγγελματίες φωτογράφους.

Εάν πρόκειται για μικρή παραγγελία το αντίτιμο να σταλεί σε γραμματόσημα συν τα παιχνιδρομικιά.

Ζαγορίσιοι Επιχειρηματίες

ΕΝΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗΣ ΑΡΓΥΡΟΧΡΥΣΟΧΟΪΑΣ

Το απόγευμα της Δευτέρας έγιναν στο κέντρο των Γιαννίνων στη γωνία των οδών Αβέρωφ 33 και Κρυστάλλη τα εγκαίνια του Κοσμηματοπωλείου του Κ. Βαρζώκα.

Πολλοί φίλοι Ζαγορίσιοι και Γιαννιώτες θαύμασαν τη διακόσμηση του καταστήματος με τις χειροποίητες παραδοσιακές βιτρίνες από ξύλο καρυδιάς του Φραγκαδωτή Ηρακλή Παπασπύρου και τη συλλογή των κοσμημάτων. Ξεχώριζαν τα κομψοτεχνήματα ασημουργίας που με τον αδελφό του Ανδρέα κατασκευάζουν στο εργαστήρι τους στην οδό Αλεξίου Δαίκου 4.

Λίγοι τεχνίτες δουλεύουν με τόση αγάπη και μεράκι το ασημί στα Γιάννινα και μερικά έργα τους είναι πραγματικά κομψοτεχνήματα.

Αυτή η ευσηνήδητη εργασία τους έκανε να αναδειχτούν τόσο έντονα και γίνει γνωστή η εργασία τους όχι μόνο στην Ελλάδα με τη συμμετοχή τους σε εκθέσεις Αθηνών και Θεσσαλονίκης, αλλά και σε ξένες χώρες όπως Αυστρία, Ελβετία, Βοστώνη - Φιλαδέλφεια, ΗΠΑ, Αυστραλία κ.ά.

Ο Κώστας Βαρζώκας γνωστός από τους αγώνες του στην πρόοδο της ιδιαίτερης πατρίδας μας και σαν μέλος του Πολιτιστικού Συνδέσμου μας βεβαίωσε ότι στους Ζαγορίσιους, εκτός από την ιδιαίτερη περιποίηση, θα κάνει και ειδικές τιμές.

τα συλλυπητήριά μας.

Οικογένεια:
ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ

3.000 Δραχμές

Τσιαπάρας Απ. Ιωάννης

2.500 Δραχμές

Τζούφης Λούσια Στέφανος

2.000 Δραχμές

Βουλιώτη - Καπά Νινέττα

Βοκοτόπουλος Λεων. Παναγ.

Γιώτας Δημήτρης

Γκούβης Ν. Χρήστος

Λαμπριδής Ευστ. Βασίλης

Στύλος Γεώργιος

Τζαβέλλα - Πέτσου Δέσποινα

Τόσκας Οδυσσείας

1.000 Δραχμές

Βακόλα Ε. Γεωργία

Βακόλα Ελ. Άννα

Βαλάνος Ροβέρτος

Βαλαούρα Θέα

Βασδέκη Γ. Ολυμπία

Γεωργιάδης Γ. Πέτρος

Γεωργιάδης Γ. Χρυσόστομος

Γκαράνης Στ. Απόστολος

Γκιζά Δέσποινα

Γκίκας Κων/νος

Δαλαγγέλης Κ. Άγγελος

Δάνος Τάκης

Δημητριάδης Γ. Πλάτων

Καλλιδή Χρ. Λουκία

Κόλια Ευαγγελία

Λαμπριδίου Κ.

Μαρκουλίδης Κων/νος

Μεγκλιδής Αθανάσιος

Μουτσουπούλου Κ. Ελένη

Μπούλτης Στ. Γεώργιος

Μπούνα Βασιλική

Νάστας Γεώργιος

Νούτσος Δ. Αντώνιος

Ντιναλέξης Μ. Αικατερίνη

Πανταζής Ιωάννης

Παπακώστα Γ. Ευανθία

Παππά Θέα

Παππάς Μιχαήλ

Πέτσου Αμαλία

Ράππας Γεώργιος

Σαραλή Ι. Θεοδοσία

Σβώλου Ασπασία

Σουρανάκη - Λιόγκα Ερέπτα

Σπασάκης Αρ. Χαρίλαος

Σπεργιούλη Χρ. Βασιλική

Στολιγκας Χρ. Βασίλειος

Τζαβάρια Αν. Ανθούλα

Τζαμπούρας Ν. Πανταζής

TOLIS CONSTANTIN

Τσιαπάρια - Στύλου Αγγελική

ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΕΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Ο Σύλλογος Ασπραγγέλων, μετά από αργαίες, απέκτησε νέο Σχολικό που απαρτίζεται από τους Β. Γιακουμή, Αγ. Γκίτσα, Σ. Ζαμποκόλα, Θ. Καραγιάννη, Φ. Τσαλιώτη, Χρ. Κομπάρο και Κ. Τσιαπάρια.